

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Bakalářská práce

**Politické aspekty územní samosprávy – přímá volba
starosty**

Hana Kristová

© 2014 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Katedra humanitních věd
Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Kristová Hana

Veřejná správa a regionální rozvoj - k.s. Klatovy

Název práce

Politické aspekty územní samosprávy – přímá volba starosty

Anglický název

Political Aspekts of Local Government – Direct Election of Mayor

---

Cíle práce

V souvislosti s postupnou decentralizací politické moci a reformou systému veřejné správy v ČR vzrůstá diskuse týkající se přímé volby exekutivních orgánů, včetně starostů obcí. Bakalářská práce si v této souvislosti klade za cíl posoudit postoj vrcholných představitelů územní samosprávy obcí k možnosti přímé volby starostů.

Metodika

Práce bude pojata jako případová studie Klatovského regionu. Subjekty zájmu budou představitelé jednotlivých municipalit. Zkoumán bude jejich postoj k otázce přímé volby starosty obce. K naplnění cíle práce bude použita technika semistrukturovaného rozhovoru. Dále budou využita data Českého statistického úřadu. Diskuse okolo přímé volby starosty bude zhodnocena na základě dostupných odborných článků a monografií, které budou za tímto účelem studovány.

Harmonogram zpracování

Duben, květen, červen 2013 – studium literatury

Červenec, srpen 2013 – provedení šetření

Prosinec 2013 – vypracování bakalářské práce

Únor 2014 – dokončení bakalářské práce

Rozsah textové části

30 - 40 stran

Klíčová slova

přímá volba, starosta, zastupitelstvo, územní samospráva, komunální politika, občané obce, volby

Doporučené zdroje informací

BALÍK Stanislav. Komunální politika. Obce, aktéři a cíle místní politiky. 1. vydání, Praha: Grada Publishing a.s., 2009. Politologie, 1. ISBN 978-80-247-2908-4.

ČMEJREK Jaroslav, BUBENÍČEK Václav, ČOPIK Jan. Demokracie v lokálním politickém prostoru. Specifika politického života v obcích ČR. 1. vydání, Praha: Grada Publishing a.s, 2010. ISBN 978-80-247-3061-5.

RYŠAVÝ Dan, ŠARADÍN Pavel. Zastupitelé českých měst a obcí v evropské perspektivě. 1. vydání, Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2011. ISBN 978-80-7419-042-1.

ČERMÁK Daniel, VOBECKÁ Jana, BERNARD Josef. Spolupráce, partnerství a participace v místní veřejné správě. 1. vydání, Sociologické nakladatelství (SLON) a Sociologický ústav AV ČR v.v.i, 2011. ISBN 978-80-7419-067-4 a ISBN 978-80-7330-202.

Vedoucí práce

Kopřiva Radek, Ing., Ph.D.

Termín odevzdání

březen 2014

prof. Ing. PhDr. Věra Majerová, CSc.

Vedoucí katedry

prof. Ing. Jan Hron, DrSc., dr. h. c.

Děkan fakulty

V Praze dne 27.11.2013

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Politické aspekty územní samosprávy – přímá volba starosty" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne _____

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala vedoucímu mé bakalářské práce Radku Kopřivovi, Ing., Ph.D. za odborné vedení, poskytnutí cenných rad a připomínek a všem osloveným starostům, kteří mi věnovali svůj čas. V neposlední řadě děkuji svému manželovi za neskonalou trpělivost.

Politické aspekty územní samosprávy – přímá volba starosty

Political Aspects of Local Government – the Direct Election of Mayor

Souhrn

Tato bakalářská práce má za cíl provést rozbor možnosti případného zavedení přímé volby starostů obcí v České republice a názorů některých současných starostů na uvedenou problematiku na pozadí stávající právní úpravy volební praxe a postavení starosty vůči ostatním správním orgánům v obci.

Prostřednictvím bakalářské práce je zjišťována vůle občanů České republiky – starostů obcí – k změně volebního zákona, ústavy a k přímé volbě starostů obcí.

V první části práce je definován současný stav – fungování samosprávy - k vazbě na zákony o obcích a na ústavu České republiky a podstatné pravomoci a odpovědnosti orgánů samosprávy.

V druhé části jsou uvedeny názory a studie politologů zabývajících se komunální politikou a demokracií v lokálním politickém prostoru.

Jsou porovnány relevantní statistické údaje z let 2006 a 2010, týkající se komunálních voleb ve čtrnácti vybraných obcích a městech na Klatovsku.

Třetí část představuje osobní a konkrétní názory starostů čtrnácti měst a obcí klatovského regionu na přímou volbu starosty.

V poslední části se zhodnocují názory jednotlivých starostů a je navrženo řešení.

Summary

This thesis aims to analyze the prospective introduction of direct elections of mayors of municipalities in the Czech Republic and the view of some of the current mayors on this possibility in regards of the existing legal regulations of practice of

election and the mayor's position to the other administrative bodies in the municipality.

Through the thesis it is determined the will of the citizens of the Czech Republic - mayors – towards the change of the electoral law , the Constitution and the direct election of mayors.

The first part of thesis is defined by the “as is” state - the functioning of the government - for binding to the laws of the municipalities and the Constitution and substantial powers and responsibilities of local authorities.

The second part is a study of the views of political scientists engaged in local politics and democracy in the local political space.

The relevant statistical data from 2006 and 2010 covering municipal elections in fourteen selected municipalities and cities in Klatovy region were compared.

The third part presents specific personal opinions of mayors of fourteen towns and villages in Klatovy region on said issues.

The last part evaluates the views of the direct election of mayors and the solution is suggested.

Klíčová slova: přímá volba, starosta, zastupitelstvo, územní samospráva, komunální politika, občané obce, volby.

Keywords: direct election, mayor, council, local government, local politics, the citizen of municipalities, elections

Obsah

Obsah	8
1. Úvod	9
2. Cíl práce a metodika	11
3. Literární rešerše	12
3.1. Právní zakotvení územní samosprávy v ČR	12
3.1.1. Definice samosprávy obcí podle Ústavy ČR.....	12
3.1.2. Definice samosprávy obcí podle zákona č. 128/2000 Sb.	13
3.1.2.1. Zastupitelstvo obce	13
3.1.2.2. Rada obce	16
3.1.2.3. Výbory.....	17
3.1.2.4. Komise	18
3.1.2.5. Starosta obce.....	18
3.1.2.6. Skladba a poslání obecního úřadu	19
3.2. Lokální demokracie.....	21
3.2.1. Lokální demokracie a její podoby v komunálních volbách.....	21
3.2.2. Diskuse o přímé volbě starostů v ČR.....	28
4. Analýza aspektů možnosti přímé volby, postoje dotazovaných	31
4.1. Geografická a demografická charakteristika okresu Klatovy.....	31
4.2. Analýza expertních rozhovorů v souvislosti s politologickými diskusemi	33
5. Závěr	37
6. Seznam grafů	40
7. Seznam tabulek	40
8. Seznam použitých zdrojů	41
9. Příloha	42

1. Úvod

Politika je součástí života každého člověka žijícího ve společnosti dalších lidí. O zájmech, které občané vyjadřují prostřednictvím voleb, se předpokládá, že jsou totožné se zájmy ostatních lidí v podobných nebo stejných skupinách.

Komunální volby jsou sice volbami druhého řádu, přesto jsou pro voliče zvláště v malých obcích volbami nejbližšími a nejosobnějšími. Svého starostu nebo hejtmana dovede pojmenovat každý příslušný obyvatel, ale všechny ministry dokáže vyjmenovat málokdo. A opačně, každý starosta či hejtman má především zájem o spokojené spoluobčany.

Česká republika je výjimečná velkým množstvím samostatných obcí. V současné době jich existuje 6253. Situace je v Evropě srovnatelná pouze se Slovenskem, Maďarskem a Francií. Dvě třetiny obyvatel republiky žije v obcích, které mají více než 3000 obyvatel, zatímco počet těchto obcí tvoří z celkového počtu obcí necelou desetinu celkového počtu.

Vznik velkého množství samostatných obcí byl zřejmě zapříčiněn zkušeností z direktivního zásahu v minulém režimu a vznikem tzv. střediskových obcí. V té době panovala proti tomuto rozhodnutí velká nevole u obcí malých a při první příležitosti po změně politických poměrů v zemi se obce urychleně osamostatnily. Od té doby jsou stále slyšet hlasy kritizující přílišnou fragmentaci, ale ochota obcí slučovat se, prakticky neexistuje. K několika ojedinělým sloučením došlo víceméně z nutných důvodů ekonomických (například v samosprávném území obce Švihov). Další nárůst počtu obcí nelze za stávajícího zákonného vymezení očekávat, neboť podle zákona o obcích č. 128/2000 Sb., § 21, nemůže vzniknout nová obec s počtem obyvatel menším než jeden tisíc (Balík, 2009, s. 18).

Vývoj správy v českých zemích

Základní podoba dnešního stavu a počátky samosprávy vznikly po roce 1848 v souvislosti s revolučními změnami v rakouském císařství. Roky 1862 – 1918 jsou dokonce nazývány jako „Zlatý věk české samosprávy“ (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 22).

Vývoj demokratické samosprávy byl 15.3.1939 násilně přerušena a jako následek obsazení Československa fašistickou diktaturou byl ustaven protektorát Čechy a Morava, brzy po skončení války, zřízením národních výborů byl pak zestátněn veškerý obecní majetek.

V roce 1990 došlo k zásadní proměně systému územní veřejné správy. Základním bodem změny se stalo odstranění jednokolejného systému veřejné správy, v němž byla veškerá veřejná správa vykonávána jako státní správa, a jeho nahrazení systémem dvoukolejným (Balík, 2009, s. 61).

V současné době je uplatňován systém podobný jako v době na přelomu 19. a 20. století.

Pravomoci jsou rozděleny mezi starostu, radu a zastupitelstvo. Systém takto rozdělených pravomocí byl shledán jako systém v demokratickém prostředí vyhovující a byl proto, spolu s vytvořením obecního zřízení, po roce 1990 v důsledku zásadních politických změn ve společnosti, znovuobnoven.

Vykonávání správy v obcích a krajích je prostřednictvím voleb svěřeno samosprávě obcí a samosprávě vyšších územně samosprávných celků (krajů).

Politickou účast voličů na samosprávě a samotný proces voleb upravuje zákon č. 491/2001 Sb. o volbách do zastupitelstev obcí a změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů a v zákoně č. 130/2000 Sb. o volbách do krajských zastupitelstev.

2. Cíl práce a metodika

V souvislosti s postupnou decentralizací politické moci a reformou systému veřejné správy v ČR vzrůstá diskuse týkající se přímé volby exekutivních orgánů včetně starostů obcí.

Bakalářská práce si klade za cíl posoudit postoj vrcholných představitelů územní samosprávy vybraných obcí na Klatovsku k možnosti přímé volby starostů a pokusí se nalézt odpovědi na následující otázky:

- Získali představitelé jednotlivých municipalit funkci díky preferenčním hlasům?
- Jak hodnotí představitelé dosavadní působení a cíle do budoucna?
- Jsou představitelé příznivci nebo odpůrci zavedení přímé volby starosty?
- Jaké jsou důvody jejich hodnotových postojů?

Práce bude pojata jako případová studie klatovského regionu a bude vycházet z údajů o vybraných obcích. Předmětem zájmu budou představitelé jednotlivých municipalit. Zkoumán bude jejich hodnotový postoj k otázce přímé volby starosty obce. K naplnění cíle práce budou vyhodnoceny odpovědi získané technikou semistrukturovaného rozhovoru s představiteli obcí (viz rozhovory v příloze).

Vzhledem k velkému množství statistických dat a k náročnosti jejich zpracování bude přistoupeno k omezení rozsahu výběru na čtrnáct obcí v klatovském regionu. Obce budou vybrány podle velikosti tak, aby reprezentovaný vzorek zahrnoval poměrně všechny velikostní kategorie včetně tří největších měst, a to Klatov, Sušice a Horažďovic a budou osloveni starostové těchto obcí: Lomec, Klenová, Ježovy, Týnec, Myslív, Rabí, Švihov, Plánice, Janovice nad Úhlavou, Železná Ruda, Nýrsko, Horažďovice, Sušice a Klatovy.

Dále budou analyticky využita data ČSÚ, a sice výsledky komunálních voleb v roce 2006 a 2010.

Výsledky expertních rozhovorů budou posuzovány na pozadí odborných monografií, článků, studií a referátů zabývajících se tématem přímé volby, na základě čehož bude následně vysloven závěr.

V České republice dosud nevzniklo příliš prací, které by se komplexně zabývaly přímou volbou starosty.

3. Literární rešerše

3.1. Právní zakotvení územní samosprávy v ČR

3.1.1. Definice samosprávy obcí podle Ústavy ČR

Právní rámec stanovuje Ústava ČR – ústavní zákon č. 1/1993 Sb., ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 2/1993 Sb. o vyhlášení Listiny základních lidských práv a svobod, ve znění pozdějších předpisů.

Ústava České republiky se zabývá územní samosprávou v Hlavě sedmé. V článcích 99 až 105 definuje obec a její spravování jako:

- základní územní samosprávný celek,
- územní společenství občanů, která mají právo na samosprávu,
- je vždy součástí vyššího územního samosprávného celku,
- je samostatně spravována zastupitelstvem,
- je veřejnoprávní korporací, má vlastní majetek a hospodáří podle vlastního rozpočtu,
- stát může zasahovat do její činnosti, jen vyžaduje-li to ochrana zákona, a jen způsobem stanoveným zákonem,
- členové zastupitelstev jsou voleni tajným hlasováním na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva,
- funkční období zastupitelstva je čtyřleté a zákon stanoví za jakých podmínek se vyhlásí nové volby zastupitelstva před uplynutím jeho funkčního období,
- působnost zastupitelstev může být stanovena jen zákonem,
- zastupitelstvo obce rozhoduje ve věcech samosprávy, pokud nejsou zákonem svěřeny zastupitelstvu vyššího územního samosprávného celku,
- zastupitelstva mohou v mezích své působnosti vydávat obecně závazné vyhlášky,
- výkon státní správy lze svěřit orgánům samosprávy jen tehdy, stanoví-li to zákon.

Zdroj: Ústava České republiky, ústavní zákon č. 1/1993 Sb., ve znění pozdějších předpisů

Z uvedeného vyplývá, že Ústava České republiky se nezabývá přímo osobou starosty ani jako výkonného orgánu obce a pouze odkazuje na zákony další.

3.1.2. Definice samosprávy obcí podle zákona č. 128/2000 Sb.

Posláním obecní samosprávy je realizace vlastní samosprávné moci. Obec při výkonu své samosprávy spravuje v podstatě pouze sama sebe. Reálně však není možné, aby všechny záležitosti rozhodovala samospráva sama, a aby veškeré úkoly své vlastní správy vykonávala jako celek. Proto si zřizuje příslušné samosprávné orgány (Průcha, Schelle, 1995, s. 189).

Povinnosti obce v oblasti přenesené i v oblasti samostatné působnosti vykonávají orgány obce. Mezi ně patří obecní zastupitelstvo, obecní rada a starosta obce.

Podrobná zákonná úprava o samosprávě obcí je definována zákonem č. 128/2000 Sb. o obcích, ve znění pozdějších předpisů, který podrobněji stanovuje postavení a správu územního samosprávného celku – obce.

V tomto bodě je možné se seznámit s konkretizací orgánů obce. Zákon definuje základní samosprávné orgány, které jsou tyto:

3.1.2.1. Zastupitelstvo obce

Zastupitelstvo obce má v současné době nejvyšší pravomoc ve správě obecních záležitostí.

Členové jsou voleni na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva na čtyřleté funkční období. Zvolen může být občan, který dosáhl věku 18 roků a je občanem české republiky.

Zdroj: zákon č. 128/2000, § 16

Počet členů voleného zastupitelstva určí zastupitelstvo stávající nejpozději do 85 dnů před volbami a stanovený počet platí po celé volební období. Zpravidla je počet členů liché číslo, aby nedocházelo k patové situaci při rozhodování. Stanovený počet je pak základem pro sestavení jednotlivých kandidátních listin a počet kandidátů toto číslo nesmí překračovat.

Počet členů zastupitelstva stanovuje zákon podle počtu obyvatel a velikosti obvodu jak ukazuje tabulka č. 1.

Tabulka č. 1 – Počet členů zastupitelstva podle počtu obyvatel obce

Počet obyvatel obce	Počet zastupitelů obce
od 0 do 500 obyvatel obce	od 5 do 9 členů zastupitelstva
nad 500 do 3000 obyvatel obce	od 7 do 15 členů zastupitelstva
nad 3000 do 10 000 obyvatel obce	od 11 do 25 členů zastupitelstva
nad 10 000 do 50 000 obyvatel obce	od 15 do 35 členů zastupitelstva
nad 50 000 do 150 000 obyvatel obce	od 25 do 45 členů zastupitelstva
nad 150 000 obyvatel obce	od 35 do 55 členů zastupitelstva

Zdroj: Zákon č. 128/2000 Sb.

Mandát zastupitele vzniká zvolením a starosta je volen zastupitelstvem ze svého středu.

Pro téma způsobu volby starosty je ovšem nejdůležitější posoudit pravomoc zastupitelstva, rady obce a porovnat s pravomocí starosty. Podle zákona je pravomoc zastupitelstva poměrně velká.

Zákon zapovídá obecnímu zastupitelstvu svěřit konkrétně uvedené záležitosti (například majetkoprávní) obecní radě. To ze zákona zastupitelstvo nesmí.

Obecní zastupitelstvo si může vyhradit právo rozhodnutí o kterékoli otázce, kterou zákon svěřuje obecní radě v oblasti samostatné působnosti nebo o otázce, kterou zákon neupravuje.

Není-li zákonná úprava dostatečně jasná a dojde-li ke sporu, je nutné ho vyřešit ve prospěch názoru zastupitelstva jako nejvyššího orgánu obce.

K platnému usnesení zastupitelstva obce, rozhodnutí nebo volbě je třeba souhlasu nadpoloviční většiny všech členů zastupitelstva obce, které se schází se podle potřeby, nejméně však jedenkrát za tři měsíce a je schopno se usnášet, je-li přítomna nadpoloviční většina všech jeho členů (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 42).

Zasedání zastupitelstva jsou veřejná a občané mají právo vyjadřovat na zasedáních svá stanoviska k projednávaným věcem. Zastupitelstvo má povinnost předem zveřejnit

místo, datum a program navržený k projednání a odsouhlasení záležitostí, které nemůže provést starosta ani rada obce.

Základní charakteristikou zastupitelů – reprezentantů voličů – je skutečnost, že nejsou vázáni žádnými příkazy, pokyny, nařízeními a jsou dokonce povinni hlasovat a svůj mandát vykonávat pouze podle svého svědomí. Nejsou vázáni ani subjekty, za něž kandidovali, ani příkazy a pokyny voličů. (Balík, 2009, s. 67)

Řadoví zastupitelé si obecně na činnost místní správy a samosprávy připisují „malý vliv“, jednotliví exekutivci „určitý vliv“, ale členové rady „silný vliv“.

V České republice je mezi zastupiteli nejvyšší podíl nestraníků. Podobná situace je jen ve Francii a Izraeli.

Větší podíl straníků se vyskytuje ve větších městech – o 30% více než v menších obcích.

Popis způsobu volby zastupitelů obcí v České republice

Každá obec, město či městská část v České republice má dle počtu svých obyvatel příslušný počet zastupitelů. Nejmenší počet zastupitelů je pět. Oproti tomu například Zastupitelstvo Hlavního města Prahy jich má 70.

Volební systém komunálních voleb do zastupitelstev obcí je založen na poměrné volbě stran a hnutí. Počet mandátů (členů) jedné strany v zastupitelstvu vychází z celkového počtu hlasů, které tato volební strana obdrží od voličů. Označí-li volič křížkem celou volební stranu v rámečku u jejího názvu, obdrží všichni kandidáti této strany po jednom hlasu a strana obdrží tolik hlasů, kolik má na své listině kandidátů. Zaškrtně-li volič jednotlivé kandidáty z různých stran v rámečcích před jejich jmény, obdrží tito kandidáti jeden hlas (tzv. preferenční hlasy) a každá strana tolik hlasů, kolik jejích kandidátů bylo označeno. Zbytek hlasů do celkového počtu pak obdrží volební strana, kterou volič dále označil v rámečku u jejího názvu. Strana, která chce mít svoje kandidáty v zastupitelstvu, musí získat minimálně 5% hlasů z celkového počtu platných hlasů. Může se stát, že kandidát, který jako jednotlivec obdrží nejvíce hlasů ze všech kandidátů všech volebních stran, nemusí být do zastupitelstva zvolen, pokud jeho strana jako celek nedostane potřebných 5% hlasů. Čím více hlasů která strana obdrží, tím více míst v zastupitelstvu získá.

Pro každé volené zastupitelstvo existuje jen jeden hlasovací lístek, na kterém jsou všechny kandidující strany. Každý volič má právě tolik hlasů, kolik se volí členů zastupitelstva. Systém hlasování je zakotven v zákoně 491/2001 Sb., § 34, odst. 4.

3.1.2.2. Rada obce

Rada obce, je-li zřízena, má funkci výkonnou v oblasti samostatné působnosti a je odpovědná zastupitelstvu obce.

Je propojovacím článkem mezi zastupiteli a obecním úřadem. Zajišťuje vnitřní strukturu obecního úřadu a řídí chod úřednického aparátu. V České republice má podle zákona o obcích 5 – 11 členů (vždy lichý počet), volí ji zastupitelstvo – členy jsou starosta, jeho zástupce a radní. Pouze v obcích, kde má zastupitelstvo méně než 15 členů, se rada obce nevolí, a její funkci zastává starosta. Do kompetencí rad patří zejména zabezpečování hospodaření obce, schvalování rozpočtu a zřizování komisí a odborů obecního úřadu.

V oblasti přenesené působnosti přísluší radě obce rozhodovat, pokud je to stanovené zákonem. Radu obce tvoří starosta, místostarosta a další členové rady volení z řad členů zastupitelstva.

Schůze rady jsou neveřejné, jsou svolávány podle potřeby a rada může k jednotlivým bodům svého jednání přizvat i dalšího člena zastupitelstva nebo jiné osoby.

Schůze je usnášeníschopná, je-li přítomna nadpoloviční většina všech jejích členů. Aby bylo rozhodnutí přijato, musí s ním souhlasit nadpoloviční většina všech členů, tedy nejen těch přítomných.

Občané mají přesto možnost zasáhnout do jednání rady. Mohou totiž požadovat projednání určité záležitosti v oblasti samostatné působnosti rady. Je-li žádost podepsána nejméně 0,5 % občanů obce, musí být projednána na zasedání rady obce nejpozději do 60 dnů.

O průběhu schůze rady se pořizuje zápis, ve kterém se vždy uvede počet přítomných členů rady, schválený program schůze rady, průběh, výsledek hlasování a přijatá usnesení. Zápis podepisuje starosta.

Zápis, který je nutno pořádat do sedmi dnů po skončení schůze, musí být uložen u obecního úřadu k nahlédnutí členům zastupitelstva. Občané se sice nemohou účastnit jednání rady, nicméně mají právo nahlížet do usnesení rady obce a pořizovat si z nich výpisy.

Rada připravuje návrhy pro zasedání zastupitelstva obce a zákonem je jí vyhrazeno například:

- zabezpečovat hospodaření obce podle schváleného rozpočtu,
- vydávat nařízení obce,
- stanovit rozdělení pravomocí v obecním úřadu,
- rozhodovat o počtu zaměstnanců obecního úřadu,
- kontrolovat úkoly plněné obecním úřadem,
- ukládat pokuty ve věcech samostatné působnosti obce,
- rozhodovat o uzavírání nájemních smluv,
- stanovit pravidla pro záležitosti petic,
- schvalovat účetní závěrku obce a organizační řád obecního úřadu.

Zdroj: Ústav práva a právní vědy, 2010

3.1.2.3. Výbory

Zastupitelstvo obce zřizuje výbory, které plní ze zákona úkoly, jimiž je zastupitelstvo pověřeno. Výbory zastupitelstvu předkládají svá stanoviska a návrhy a jsou mu odpovědné. Musí mít lichý počet členů a v čele musí stát člen zastupitelstva kromě starosty a místostarosty, tajemníka obecního úřadu a osoby zabezpečující rozpočtové a účetní práce na obecním úřadu. Výjimku tvoří osadní výbor.

Zastupitelstvo se může rozhodnout, kolik výborů zřídí, ale podle zákona musí zřídít:

- Výbor finanční – kontroluje hospodaření obce a může iniciativně navrhnout optimální příjem a výdej finančních prostředků,
- Výbor kontrolní – je oprávněn kontrolovat plnění usnesení zastupitelstva obce a rady obce, je-li zřízena, kontrolovat dodržování právních předpisů ostatními výbory a obecním úřadem na úseku samostatné působnosti a plnit další kontrolní úkoly, jimiž jej pověřilo zastupitelstvo obce,
- Výbor pro národnostní menšiny při splnění zákonem stanovených podmínek.

Výstupy z jednání výborů slouží zastupitelům obce (Balík, 2009, s. 78).

3.1.2.4. Komise

Rada obce zřizuje komise jako své orgány iniciativní a poradní. Určuje jejich počet, druh, dobu působnosti a počet členů. Odvolává z funkce předsedu komise i její členy. Komise se usnáší většinou hlasů všech svých členů. Její předseda nemusí být zastupitelem.

Komise může být výkonným orgánem, jestliže je jí svěřen výkon přenesené působnosti podle zákona č. 128/2000 Sb. O obcích. Dále může starosta obce po projednání s ředitelem krajského úřadu svěřit komisi výkon přenesené působnosti v určitých věcech.

Každý člen zastupitelstva má právo předkládat komisím návrhy na projednání. Komise svá stanoviska a náměty předkládají výhradně radě obce.

Činnosti výborů a komisí patří do oblasti samostatné působnosti obce, a proto jsou vnitřními záležitostmi obce, do nichž nemohou zasahovat státní ani jiné orgány (Balík, 2009, s. 79).

3.1.2.5. Starosta obce

Starosta obec reprezentuje. Starostu a místostarostu (místostarosty) volí do funkcí zastupitelstvo obce z řad svých členů. Musí být občany České republiky a za výkon své funkce odpovídají zastupitelstvu obce.

Úkony, které vyžadují schválení zastupitelstva obce, popřípadě rady obce, může starosta provést jen po jejich předchozím schválení, jinak jsou tyto právní úkony od počátku neplatné.

Starosta dále odpovídá za každoroční přezkoumání hospodaření obce, provádí personální politiku a výkon přenesené působnosti v obcích, není-li v obci tajemník, a odpovídá za informování veřejnosti v dané obci. Svolává a řídí zasedání zastupitelstva a rady obce a podepisuje zápisy z těchto zasedání.

Zdroj: Zákon č. 128/2000 Sb.

Ovšem tím, že má pravomoc řídit zasedání zastupitelstva a rady, má možnost určovat agendu, o níž se bude jednat, stanovovat pořadí jednotlivých bodů, což také často předem rozhoduje o výsledku jednání.

Starosta má nejbliže k občanům v malých obcích, kde jsou činy zastupitelstva prakticky posuzovány jako činy starostovy. Je také všemi osobně znám a často mu občané předkládají svoje návrhy či námitky přímo tzv. „na ulici“ při náhodném setkání. Musí se také přímo účastnit řešení i drobnějších provozních záležitostí obce.

Ve větších obcích nebo městech má starosta hlavně reprezentativní úlohu.

Stanislav Balík ve své publikaci „Komunální politika“ uvádí: „*Nejviditelnějším orgánem obecního zřízení je starosta. Jde ale o paradox – ačkoli starosta zastupuje obec navenek, je spíše orgánem s omezeným množstvím pravomocí. Nemá totiž povahu statutárního orgánu, je součástí rady. Vzhledem k tomu, že není statutárním orgánem, musí úkony vyžadující schválení zastupitelstvem nebo radou činit až po jejich schválení. V opačném případě jsou neplatné a starosta se dokonce vystavuje nebezpečí trestněprávní i občanskoprávní odpovědnosti.*”

V obcích, kde má zastupitelstvo méně než 15 členů, se rada nevolí. Starosta pak přebírá její pravomoc s výjimkou věcí, jež zákon v takovém případě svěřuje zastupitelstvu obce (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 43).

3.1.2.6. Skladba a poslání obecního úřadu

Obecní úřad je orgánem obce, který plní úkoly jak v oblasti samostatné působnosti, tak i v oblasti působnosti přenesené.

Hlavním posláním obecního úřadu je:

- plnit úkoly, které patří do samostatné působnosti úřadu a byly mu uloženy zastupitelstvem obce nebo radou obce, a také úkoly, které vyplývají z jeho podpory výborům a komisím v jejich činnosti,
- plnit úkoly v oblasti přenesené působnosti, kde vykonává státní správu s výjimkou věcí, které patří do působnosti zastupitelstva obce, rady obce a zvláštních orgánů obce, případně jednotlivých komisí,
- rozhoduje o poskytování informací občanům podle zákona o svobodném přístupu k informacím,
- organizačně a administrativně zabezpečuje činnost všech obecních orgánů.

Obecní úřad tvoří starosta, který stojí v čele, místostarosta, tajemník obecního úřadu, je-li tato funkce zřízena a ostatní zaměstnanci obecního úřadu. Obecní rada může v rámci struktury obecního úřadu zřizovat odbory pro jednotlivé činnosti. V obcích, kde jsou zřízeny minimálně dva odbory, a v obcích s pověřeným obecním úřadem, se zřizuje funkce tajemníka obecního úřadu, který plní funkci statutárního orgánu zaměstnavatele (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 47).

Tajemník obecního úřadu je povinen plnit úkoly úřadu v samostatné působnosti i v přenesené působnosti podle pokynů starosty, jež vyplývají z usnesení zastupitelstva a rady obce, a další úkoly dle jeho pracovní náplně. Řídí a kontroluje činnost zaměstnanců obecního úřadu, organizačních složek obce, vydává spisový řád, skartační plán a pracovní řád obecního úřadu. Je povinen se účastnit zasedání zastupitelstva obce a rady obce, kde má poradní hlas. Výkon funkcí v politických stranách a v politických hnutích je tajemníkovi zakázán (Balík, 2009, s. 77).

Většina obcí v ČR vykonává správu pouze v základním stupni s minimálním správním aparátem. Zaměstnanci mají kumulované pracovní náplně a jsou také hojně využíváni externí odborníci. Takové obce mají jen správní odbor.

Obce, které mají více než 2000 obyvatel, mají zpravidla stavební úřad.

Obecní úřady obcí od 5000 obyvatel jsou zároveň i pověřenými obecními úřady. Mají většinou tyto samostatné odbory:

- organizační,
- vnitřních věcí,
- finanční,
- sociální,
- výstavby,
- komunálního hospodářství, který zahrnuje i živnostenský úřad.

Největší města mají navíc odbor vnějších vztahů, případně zahraničních styků.

Ve velkých městech jsou odbory členěny do jednotlivých oddělení.

3.2. Lokální demokracie

3.2.1. Lokální demokracie a její podoby v komunálních volbách

V rámci dané problematiky se řeší různé druhy voleb. Volby komunální jsou na stupni nejnižším. Jde o volby druhého řádu a zároveň jde o volby, které jsou voličům nejbliže.

V roce 2010 se z 8.408.941 zapsaných voličů zúčastnilo komunálních voleb 4.078.052 voličů, což představuje 48,5 % volební účast. Podle statistik byla volební účast nejvyšší v nejmenších obcích a téměř úměrně klesala s velikostí obce. V obcích do 200 obyvatel byla dokonce větší než v případě voleb parlamentních (Čermák a kol., 2011, s. 73).

Již z pouhého nahlédnutí do volebních statistik ČSÚ je patrné, že malé obce mají vyšší volební účast, než obce velké. Tabulka č. 2 ukazuje, že ve vybraném souboru je obecně u menších obcí větší volební účast než v obcích větších.

Tabulka č. 2 – Volební účast ve sledovaných obcích v komunálních volbách 2006 a 2010.

Obec	Počet obyvatel v roce 2006	Počet obyvatel v roce 2010	Volební účast v r. 2006 v %	Volební účast v r. 2010 v %
Lomec	111	104	60,61	59,14
Klenová	116	124	66,67	74,23
Ježovy	218	220	66,67	51,5
Týnec	322	342	59,6	54,55
Myslív	435	448	71,99	44,85
Rabí	478	479	76,47	81,01
Švihov	1613	1662	59,41	53,81
Plánice	1681	1704	63,33	61,94
Janovice nad Úhlavou	2036	2256	51,57	49,15
Železná Ruda	2168	2279	49,28	60,46
Nýrsko	5074	5140	45,44	46,37
Horažďovice	5704	5650	57,21	56,68
Sušice	11520	11448	49,03	48,55
Klatovy	22898	22789	43,09	43,04

Zdroj: ČSÚ a vlastní zpracování

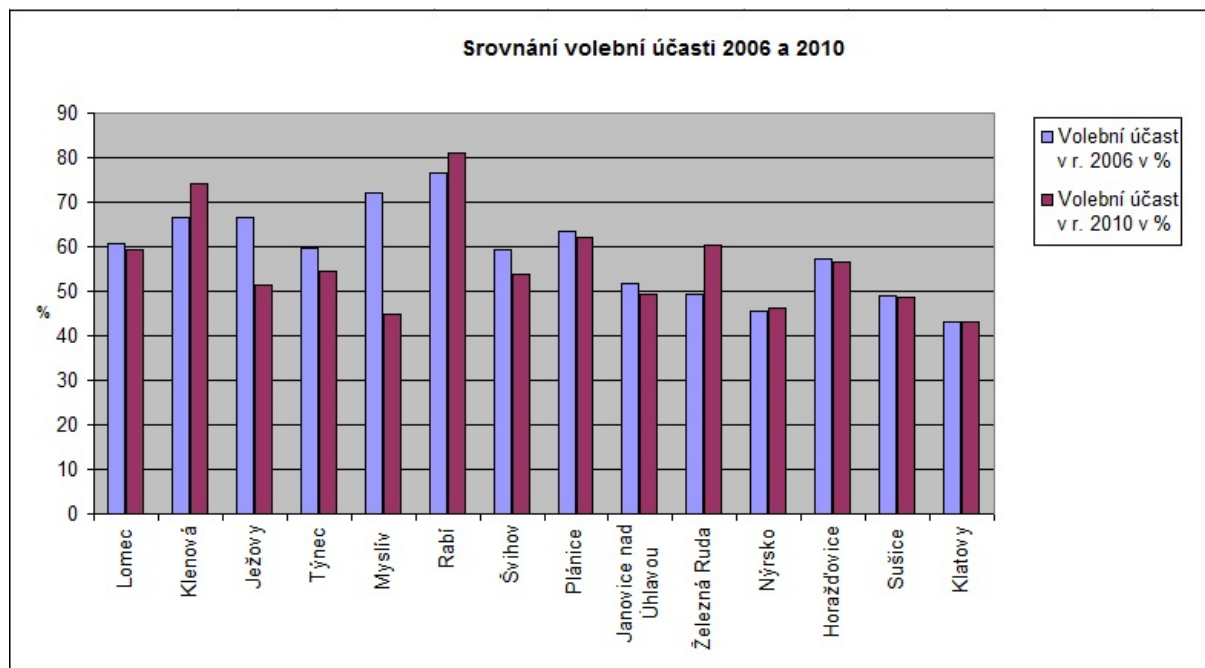
Zároveň se v případě zvoleného souboru ukazuje (tabulka č. 3), že průměrná volební účast ve vybraných obcích poklesla z roku 2006 na rok 2010 o 2,51 %.

Tabulka č. 3 – Průměrná volební účast v procentech.

Celková průměrná volební účast	2006	2010
	58,60	56,09

Zdroj: ČSÚ a vlastní zpracování

Graf č. 1 – Srovnání volební účasti v komunálních volbách 2006 a 2010.

Nezbytnou podmínkou funkčnosti voleb je politická pluralita a svoboda volby. Musí existovat skutečná možnost výběru mezi více stranami a kandidáty (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 52). U malých obcí je ovšem většinou problém nabídnout voliči dostatečný počet stran a kandidátů, jak se shoduje většina politologů.

S růstem velikosti obce se počet zařazených kandidátů bez politické příslušnosti na kandidátní listiny parlamentních stran snižuje (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s.70).

Volební boj v malých obcích se pak odehrává převážně mezi sdruženími nezávislých kandidátů a Petr Jüptner (2004) také uvádí, že v malých obcích může být příslušnost k politické straně spíše nevýhodou.

Stranické systémy v komunálních politických prostředích malých venkovských obcí patří obecně k těm nejméně rozvinutým. Mnohdy se v malých obcích nevyskytují ani místní organizace parlamentních stran. Ukázal to i výzkum Jaroslava Čmejrka (2003), který porovnával stranické systémy obcí různých velikostních kategorií z hlediska působnosti celostátních politických stran. Neúplná spektra politických stran se nacházejí v obcích do 2000 obyvatel, přičemž v obcích pod 1000 obyvatel se často neobjevuje ani jediná celonárodně působící politická strana.

Důležité postavení tak získávají nezávislí kandidáti, jejichž kandidatura je v podstatě nezbytná (Čmejrek, Bubeníček, Luhanová, 2004, s. 120)

V nejmenších obcích leckdy kandiduje pouze jediná volební strana (nejčastěji SNK), případně několik nezávislých kandidátů (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 114). Toto potvrzují i shromážděná data z vybraných obcí z volebních let 2006 (tabulky č. 4 a 5).

Tabulka č. 4 – Přehled zvolených stran a hnutí v roce 2006 ve vybraných obcích

Obec	Počet obyvatel	Kandidující subjekt v r. 2006	Počet získaných mandátů
Lomec	111	SNK Lomec a Novákovice	9
Klenová	116	Sdružení nezávislých kandidátů č. 1	7
Ježovy	218	Sdružení nezávislých kandidátů č. 1	3
		Sdružení nezávislých kandidátů č. 2	4
Týnec	322	Sdružení nezávislých kandidátů č. 1	4
		Sdružení nezávislých kandidátů č. 3	3
		Sdružení nezávislých kandidátů č. 2	2
Myslív	435	Sdružení nezávislých kandidátů Myslív I.	7
		Sdružení nezávislých kandidátů Myslív II.	2
Rabí	477	SNK - Za budoucnost obcí R.B.Č.	7
		SNK - Hlas pro program našich obcí	2
Švihov	1595	SNK Evropští demokraté	4
		Spojení demokraté - Sdružení	3
Plánice	1668	Sdružení nezávislých kandidátů I.	8
		SNK opoziční sdružení nezávislých kandidátů	6
		Sdružení nezávislých kandidátů II.	1
Janovice nad Úhlavou	2027	Občanská demokratická strana	5
		Sdružení nezávislých kandidátů Úhlava	2
		Česká strana sociálně demokratická	1
		Komunistická strana Čech a Moravy	1
Železná Ruda	2168	Občanská demokratická strana	6
		SNK Volba p.m. Železná Ruda	3
		SNK za obvod Železnorudsko	2
		Volba pro město	1
		Komunistická strana Čech a Moravy	1
Nýrsko	5003	Občanská demokratická strana	8
		Komunistická strana Čech a Moravy	2
		Česká strana sociálně demokratická	1
		Česká strana národně socialistická	1
		SNK Evropští demokraté	1
Horažďovice	5702	Občanská demokratická strana	5
		Česká strana sociálně demokratická	4
		Křesť. demokr. unie - Čs. str. lidová	1
		Nezávislí pro Horažďovice	5
		Komunistická strana Čech a Moravy	2
Sušice	11442	Občanská demokratická strana	8
		Česká strana sociálně demokratická	5
		Strana zdravého rozumu	3
		Křesť. demokr. unie - Čs. str. lidová	2
		Komunistická strana Čech a Moravy	2
		SNK Evropští demokraté	1
Klatovy	22786	Občanská demokratická strana	7
		Nestraníci	6
		Česká strana sociálně demokratická	4
		Komunistická strana Čech a Moravy	4
		SNK Evropští demokraté	3
		Nezávislí	2
Křesť. demokr. unie - Čs. str. lidová	1		

Zdroj: ČSÚ a vlastní zpracování

Tabulka č. 5 – Přehled zvolených stran a hnutí v roce 2010 ve vybraných obcích

Obec	počet obyvatel	kandidující subjekt v r. 2010	Počet získaných mandátů
Lomec	104	SNK Lomec a Novákovice	9
Klenová	124	SNK Klenováci č. 1	4
		SNK Klenováci č. 2	3
Ježovy	220	SNK	7
Týnec	342	SNK č. 2	4
		SNK č. 1	2
		Česká strana sociálně demokratická	2
		Stanislav Kuthejl NK	1
Myslív	448	Sdružení nezávislých kandidátů Myslív	9
Rabí	479	SNK Za budoucnost obce	7
		SNK Města Rabí - Cesta ke změně	2
Švihov	1662	Starostové a nezávislí	4
		Sdružení nezávislých kandidátů	3
Plánice	1704	Sdružení nezávislých kandidátů pro Plánicko	5
		Sdružení nezávislých kandidátů I.	4
		Sdružení nezávislých kandidátů III.	4
		Sdružení nezávislých kandidátů II.	2
Janovice nad Úhlavou	2256	Občanská demokratická strana	6
		Komunistická strana Čech a Moravy	2
		Česká strana sociálně demokratická	1
Železná Ruda	2279	Občanská demokratická strana	4
		Věci veřejné	2
		Česká strana sociálně demokratická	2
		SNK za obvod Železnorudska	2
		SNK Železnorudsko nezávislé	1
		Volba pro město	1
		TOP 09	1
Nýrsko	5140	Občanská demokratická strana	7
		Komunistická strana Čech a Moravy	2
		Česká strana sociálně demokratická	2
		Křesť. demokr. unie - Cs. str. lidová	2
Horažďovice	5650	Česká strana sociálně demokratická	6
		Občanská demokratická strana	5
		Sdružení nezávislých kandidátů - VOLBA 2010	3
		Komunistická strana Čech a Moravy	2
Sušice	11448	TOP 09	1
		Křesť. demokr. unie - Cs. str. lidová	1
		Občanská demokratická strana	9
		Česká strana sociálně demokratická	4
		Sušičtí, Sdruž. nezáv. kand.	2
		Suverenita - blok J. Bobošíkové	2
Klatovy	22789	Komunistická strana Čech a Moravy	2
		TOP 09	1
		Křesť. demokr. unie - Cs. str. lidová	1
		Občanská demokratická strana	7
		Česká strana sociálně demokratická	5
Klatovy	22789	Sdružení pro Klatovy SNK ED	5
		Komunistická strana Čech a Moravy	4
		Nestraníci	3
		TOP 09	3

Zdroj: ČSÚ a vlastní zpracování

Soutěživost voleb se naopak zvyšuje s rostoucí velikostí obce (Ryšavý, Šaradín, 2011, s. 30). Místa v exekutivních orgánech větších měst jsou dobrou startovní pozicí

pro politiky s ambicemi postoupit do vyšších pater politiky. A to zvláště tehdy, jsou-li zároveň členy některé z parlamentních stran (Ryšavý, Šaradín, 2011, s. 30).

Úspěšnost zvolení určitého zastupitele do funkce starosty závisí na síle jeho podpory v zastupitelstvu obce. Stranický princip volby tak může teoreticky umožnit obsazení postu starosty obce zastupitelem, který získal nejméně preferenčních hlasů ze všech zvolených zastupitelů (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 98). V praxi ale většinou politické strany umisťují na první místo kandidáta, s nímž počítají do funkce starosty. Starostu volí zastupitelstvo ze všech svých členů, a to absolutní většinou.

Tabulka č. 6 ukazuje, že ve většině případech je kandidát s největším počtem získaných hlasů zvolen starostou.

Tabulka č. 6 – porovnání odevzdaných hlasů v roce 2006 a v roce 2010

Obec	Odevzdáno hlasů v r. 2006	Kandidát s největším počtem hlasů v.r. 2006	Zvolen	Odevzdáno hlasů v r. 2010	Kandidát s největším počtem hlasů v r. 2010	Zvolen
Lomec	486	57	ano	356	44	ano
Klenová	356	49	ne	442	62	ne
Ježovy	934	96	ano	567	79	ano
Týnec	1104	125	ne	1127	106	ne
Myslív	1903	218	ano	1137	144	ano
Rabí	2572	228	ne	2805	239	ne
Švihov	4936	700	ano	4510	582	ano
Plánice	11937	540	ne	11707	336	ano
Janovice nad Úhlavou	6799	631	ano	7198	641	ano
Železná Ruda	8150	323	ano	9714	321	ano
Nýrsko	20075	1224	ano	21159	1028	ano
Horázdovice	42184	1054	ne	38815	927	ne
Sušice	88376	1656	ne	87664	2286	ano
Klatovy	192585	2837	ano	193183	3238	ano

Zdroj: ČSÚ a vlastní zpracování

Starostenský nebo primátorský post bývá často odrazovým můstkem pro kandidaturu v krajských volbách. Například v roce 2004 kandidovalo ve 13 krajích 1268 volených politiků. Plné dvě třetiny z nich tvořily starostové a primátoři, čtvrtinu pak jejich zástupci, sedm procent připadlo na regionální politiky obhajující své posty a pouze malý zbytek (22 kandidátů) se rekrutoval z řad poslanců a senátorů (Ryšavý, Šaradín, 2011, s. 111).

3.2.2. Diskuse o přímé volbě starostů v ČR

V kontextu politických diskuzí je možné slyšet úvahy a návrhy na zavedení přímé volby starosty v českých zemích.

Formální postavení starosty definuje zákon o obcích a stanovuje mu tyto pravomoci a odpovědnosti:

- zastupuje obec navenek,
- jmenuje a odvolává se souhlasem ředitele krajského úřadu tajemníka obecního úřadu a stanoví jeho plat podle zvláštních předpisů,
- odpovídá za včasné objednání auditu hospodaření obce za uplynulý kalendářní rok,
- plní úkoly zaměstnavatele podle zvláštních předpisů, uzavírá a ukončuje pracovní poměr se zaměstnanci obce a stanoví jim plat, pokud není v obci tajemník obecního úřadu, jmenuje vedoucí jednotlivých odborů, odvolává je a stanoví jim plat, a to pouze v případě, že není zřízena rada obce,
- může po projednání s ředitelem krajského úřadu svěřit příslušné komisi výkon přenesené působnosti v určitých věcech,
- může požadovat po Policii České republiky spolupráci při zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku,
- odpovídá za informování veřejnosti o činnosti obce,
- zabezpečuje výkon přenesené působnosti v obcích, kde není tajemník obecního úřadu,
- rozhoduje o záležitostech samostatné působnosti obce, které mu byly svěřeny radou obce,
- plní další úkoly stanovené zákonem o obcích a ostatními platnými zákony,
- plní úkoly jako statutární orgán zaměstnavatele podle zvláštních právních předpisů vůči uvolněným členům zastupitelstva a tajemníkovi obecního úřadu,
- svolává a zpravidla řídí zasedání zastupitelstva obce a rady obce, podepisuje spolu s ověřovateli zápis z jednání zastupitelstva obce a zápis z jednání rady obce,
- podepisuje spolu s místostarostou vnitřní předpisy obce,
- pozastaví výkon usnesení rady obce, má-li za to, že je nesprávné. Věc pak předloží k rozhodnutí nejbližšímu zasedání zastupitelstva obce,

- v případech stanovených zvláštními zákony zřizuje starosta pro výkon přenesené působnosti zvláštní orgány obce, jmenuje a odvolává jejich členy. V případech stanovených zvláštními zákony vykonává zvláštní orgán obce s rozšířenou působností státní správu pro správní obvod obce s rozšířenou působností. To se nevztahuje na případy, kdy v čele zvláštního orgánu obce stojí na základě ustanovení zvláštního zákona starosta,
- má právo užívat při významných příležitostech a občanských obřadech závěsný odznak. Primátor má právo užívat primátorské insignie.

Ačkoli přímá volba starostů je téma diskutované už delší dobu, přesto se nezdá, že by ji některá ze stran dosud výrazně podporovala, natož činila konkrétní kroky k jejímu zavedení.

Jako téma se průřezově politickými subjekty přímá volba starostů objevuje ve větší či menší intenzitě zhruba od roku 2006. V tomto roce se stala součástí Koaliční smlouvy mezi ODS, KDU-ČSL a SZ (Balík, 2009, s. 76). Otázka přímé volby starostů byla zastupiteli politických stran v České republice diskutována několikrát. K jejímu zavedení se dokonce zavázala vláda, která vzešla z voleb v roce 2010. Přes celkem relativně pozitivní přístup k přímé volbě ze strany samotných starostů (v nejrůznějších anketách a dotaznících souhlasilo vždy přes 50 % dotázaných), však nová zákonná úprava schválena nebyla.

Přímá volba starostů se snadněji prosazuje v zemích s malými municipalitami, ve kterých nejsou dostatečně etablované politické strany, přičemž může být následně implementována postupně pro jednotlivé velikostní kategorie. Naopak pro politické strany v zastupitelských orgánech velkých měst bývá přímá volba oslabením jejich vlivu a z tohoto důvodu se jí etablované či dokonce lokálně predominantní strany zpravidla brání (Jüptner, 2012, s. 236).

Stanislav Balík k přímé volbě starosty uvádí:

„Zásadním problémem debaty o přímé volbě starosty je skutečnost, že začíná od konce. Namísto aby se nejprve řešilo, jaké postavení má starosta mít, jaké pravomoci mu mají být svěřeny, jak má být kontrolován apod., řeší se to, jak má být volen. Přitom stará politologická zásada říká, že charakteru volby musí odpovídat charakter pravomocí. V případě, že bude změněn pouze systém volby bez změny pravomocí, velmi

pravděpodobně dojde k zablokování řady místních politických systémů v případech, že starosta nebude mít podporu nadpoloviční většiny zastupitelstva.“ (Balík, 2009, s. 76).

V celkovém souhrnu lze konstatovat, že v průběhu posledních dvanácti let, kdy se uskutečnily čtyři komunální volby, roste průběžně podíl starostů vzešlých z vítězné strany, respektive klesá neresepekt k imaginárnímu právu vítěze voleb. Zatímco v roce 1994 více než třetinu obcí s rozšířenou působností řídil starosta z jiné než vítězné strany, po volbách 2006 tomu tak již bylo pouze v necelých 19 % měst a obcí. Ani při podrobnějším zkoumání nelze odhalit souvislost mezi velikostí obce a chováním zastupitelů při volbě – ve velkých i malých obcích se starostou stává vítěz či až několikrát kandidát v pořadí. Argument zastánců přímé volby, že v malých obcích již tato stejně funguje, tedy není pravdivý (Balík, 2009, s. 209, s. 214).

Efekt přejímání přímé volby poukazuje na její atraktivitu a popularitu mezi voliči, kteří si od ní kromě posílení své větší participace často slibují i odstranění neduhů spojených s politizací místní správy, nízkou transparentností, malou rozpočtovou odpovědností nebo klientelismem.

Zde je možné dostat se k podmínce, že pro úspěšnou implementaci přímé volby musí být její otázka využita částí politických aktérů, pro které je případné zavedení výhodné. Velmi často se jedná o dlouhodobě opoziční nebo malé a neetablované občanské politické strany, pro které je přímá volba možností narušit pozici etablovaných politických stran či jejich kartelu (Jüptner, 2012, s. 236).

V rámci programového cíle vlády ČR č. 07.33 byla otevřena diskuze o přímé volbě starostů a o reformě samosprávy a Ministerstvu vnitra byl uložen úkol vypracovat srovnávací studii se zahraničními právními úpravami a politickým uspořádáním samospráv v rámci Evropské unie. Závěry studie se zkušenostmi ze zahraničních zemí téměř nevycházely a stěžejním podkladem se stala pouze situace na Slovensku. Výsledky analýzy se nejevily jako dostatečně objektivní a některé argumenty byly dokonce částečně vyvratitelné. Přesto byl materiál nahlížen jako možný příspěvek do následujících diskuzí.

Zdroj: Jüptner, Acta Politologica

4. Analýza aspektů možnosti přímé volby, postoje dotazovaných

4.1. Geografická a demografická charakteristika okresu Klatovy

Klatovský okres je rozlohou největším v republice. K 31. 12. 2009 činila rozloha okresu Klatovy 1946 km². Patří do Plzeňského kraje a sousedí s následujícími regiony: Plzeň - jih, Domažlice, Strakonice a Prachatice v České republice a s Bavorskem ve Spolkové republice Německo.

Povrch okresu je velmi členitý. Celou jihozápadní oblast a zároveň hranici se SRN tvoří pohoří Šumava. Směrem do vnitrozemí horský charakter krajiny klesá a přechází v pahorkatinu. Rovinatá území zde chybí.

Je poměrně řídko osídlen, v okrese žije přes 87 tisíc obyvatel a hustota zalidnění je pouze 46 obyvatel na km². 65 % obyvatel žije v jedenácti městech, přes 50 % obyvatel pak ve městech Klatovy, Sušice a Horažďovice.

Celkem je v okrese Klatovy 95 obcí, z toho tři obce s rozšířenou působností a tři obce s pověřeným obecním úřadem. Nezaměstnanost k 31.12.2013 činila 7,01 %.

Zajímavostí okresu je skutečnost, že se v okrese nevyskytují žádné obce s počtem obyvatel v rozmezí 2500 až 5000 a ani od 6000 do 11 000.

Zemědělství a průmysl

Zemědělská výroba je zaměřena na pěstování obilovin a brambor, významnou úlohu hraje pěstební činnost v lesích. Živočišná výroba se zaměřuje na chov skotu, a to hlavně na šumavských pastvinách.

Průmysl se soustřeďuje do tří středisek:

- v Klatovech jde o zpracování mléka, zpracování drůbežního masa, pekárenskou výrobu a výrobu brýlových čoček,
- v Sušici jde o zpracování dřeva a výrobu obalových materiálů,

- v Horažďovicích je to výroba dřevostaveb, zpracování brambor a strojírenství.

Podnikatelé a firmy mimo území větších měst se zabývají především zpracováním dřeva, obchodem a stavební činností.

Cestovní ruch

Po roce 1989 došlo k výraznému nárůstu zaměstnanců pracujících ve službách. Tento trend je způsoben především prudkým rozvojem turistiky na Šumavě, zrušením celnic na hranicích a také zrušením vojenského prostoru. Pro turisty je region přitažlivý horskou krajinou a čistým životním prostředím.

Doprava

Okres Klatovy disponuje pouze řídkou železniční sítí. Na rozlehlém území Šumavy (Hartmanice, Kašperské Hory) neexistuje žádné železniční spojení. Okresem probíhá hlavní železniční trať Plzeň – Klatovy - Železná Ruda, východním okrajem potom trať Plzeň - České Budějovice a vedlejší trať Horažďovice - Klatovy - Domažlice. Poměrně hustá síť silnic nespĺňuje požadované technické parametry automobilové dopravy. Silniční síť bez místních komunikací k 31. 12. 2009 měřila 1131 km: z toho 102 km silnic I. třídy, 355 km II. třídy a 673 km III. třídy.

Zdroje: www stránky měst Klatovy, Sušice a Horažďovice.

4.2. Analýza expertních rozhovorů v souvislosti s politologickými diskusemi

Expertní rozhovory se starosty byly provedeny v těchto obcích: Lomec, Klenová, Ježovy, Týnec, Myslív, Rabí, Švihov, Plánice, Janovice nad Úhlavou, Železná Ruda, Nýrsko, Horažďovice, Sušice, Klatovy (viz rozhovory v příloze).

Z odpovědí dotazovaných starostů z vybraných obcí vyplývá, že jsou z velké části se svou dosavadní funkcí spokojeni a stejně tak i se svými splněnými předsevzetími. Nespokojenost občanů se svými starosty nebyla zaznamenána, ojedinělé výhrady byly způsobeny pouze osobními důvody. Josef Bernard uvádí: „*Samosprávy jsou svými voliči hodnoceny převážně pozitivně, a to jak z hlediska akceschopnosti, tak z hlediska transparentnosti i z hlediska dodržování demokratických pravidel. Nedochází zde k odcizení politické sféry od občanů, které je známé z národní úrovně politiky*“ (Bernard et al. 2011: 203)

Nedochází zde ani k výrazné politické soutěži. Klatovsko je regionem převážně malých obcí a města s více než desetitisíci obyvatel jsou tady jen dvě – Klatovy a Sušice. Zdálo by se, že absence politické soutěže je u malých obcí problémem, ale dosavadní výzkumy ukazují, že politická participace ani volební účast nepředstavují kritický faktor demokratického deficitu v lokálním politickém prostoru (Čmejrek, 2013, s. 182).

Z rozhovorů dále vyplývá, že šest starostů ze čtrnácti kandidovalo v posledních volbách jako nezávislí kandidáti bez politické příslušnosti, šest starostů kandidovalo jako členové ODS, jeden jako člen ČSSD, jedna starostka jako členka KSČM, přičemž dva starostové – starosta Nýrska a starosta Janovic nad Úhlavou po vnitrostranických rozepřích následně opustili řady ODS. V současné době je pouze šest starostů členy nějaké politické strany.

Jak dále konstatuje Jaroslav Čmejrek (2013), že na lokální úrovni není ideologické a stranické zprostředkování mezi občany a (lokální) vládou tak důležité jako na úrovni národní. Občanská zkušenost získaná v samosprávné komunitě má zcela jinou povahu než zkušenost občana ve vztahu k politice na národní či dokonce evropské úrovni. Z toho pramení svébytnost a specifičnost demokracie v lokálním politickém prostoru.

U většiny starostů se v současnosti jedná o působení v dalším volebním období, pouze dva z nich jsou ve svém prvním. Čtyři z nich jsou ve druhém, další čtyři ve třetím, tři ve čtvrtém a jeden z nich dokonce ve svém pátém volebním období. Zvoleni byli všichni pohodlnou většinou zastupitelstva bez větších sporů a z jejich odpovědí bylo patrné, že spolupráce se zastupitelstvem je ve větších městech náročnější, ale vyostřené rozpory nejsou patrné nikde.

Třináct starostů ze čtrnácti chce v nadcházejících komunálních volbách opět obhajovat svůj post a také třináct starostů vykonává funkci jako své hlavní povolání. Pouze starosta obce Ježovy je neuvolněným funkcionářem.

Všichni bez výjimky konstatovali, že kromě nich jsou připraveni další zájemci, takže argument, že v malých obcích je nedostatek kandidátů, v případě zkoumané skupiny se nejeví jako relevantní.

Otázka na přímou volbu prezidenta není hodnocena, protože některé odpovědi pozbývaly racionalitu a byly spíše osobně zaměřeny.

Větší participaci občanů na veřejném dění by přivítali starostové obcí: Švihov, Myslív a Ježovy. To, že by občané měli rozhodovat o důležitých záležitostech si myslí starostové následujících obcí: Horažďovice, Ježovy, Plánice, Rabí, Myslív, Švihov, Týnec. Naproti tomu starostové obcí Sušice, Nýrsko a Lomec nesouhlasí s tím, že by pouze občané měli rozhodovat důležité věci. Všichni tři starostové se rozhodli a v několika případech šli proti vůli občanů. Čas ukázal, že se rozhodli správně.

V obcích Klatovy, Železná Ruda, Janovice nad Úhlavou a v Klenové preferují starostové plně rozhodnutí a odpovědnost zastupitelstva.

Jedním ze základních výsledků analýzy je zjištění, že většina občanů měst nemá zájem podílet se na veřejném dění. Ve zkoumaných městech existuje určitý počet aktivních lidí, kteří opakovaně participují na různých veřejných záležitostech, ale větší část občanů se účastní těchto aktivit jen tehdy, pokud se jich bezprostředně osobně dotýkají (Stachová, Vajdová, 2011, s. 125).

Z otázky na zavedení přímé volby starostů vyplynuly jednoznačné odpovědi:

Starostka obce Myslív je pro přímou volbu bez omezení, protože se jí jeví jako nejspravedlivější způsob.

Starosta obce Klatovy by přímou volbu podpořil a myslí si, že jde o nejčistší formu demokratické politiky a zřízení.

Starosta obce Železná Ruda by podpořil přímou volbu v obcích do 5000 obyvatel. Uvedl, že v současné době v těchto případech politické strany selhávají.

Starosta obce Švihov je pro přímou volbu v obcích do 2000 obyvatel, protože v takových obcích většinou není zvolena rada a na její úrovni by tedy kompetence starosty mohly být.

Starosta obce Plánice není pro přímou volbu, ale nelíbí se mu ani dosavadní systém. Preferoval by situaci, kdy by každý volič musel označit plný počet kandidátů pro zastupitelstvo a z nich by se následně vygeneroval starosta.

Starosta Sušice by nesouhlasil s přímou volbou, protože nejsou vyjasněny dopady do legislativy, kompetencí a pravomocí.

Starosta Lomce odmítá přímou volbu v menších obcích a obává se, že by volba vyzdvihla sice oblíbeného, ale méně schopného jedince, který by mohl obec přivést do likvidační situace. Naopak ve větších obcích si takový způsob představit dovede, protože výkonné funkce zastávají většinou odborníci.

Zásadně s přímou volbou nesouhlasí:

starosta Horažďovic – potřebuje oporu v zastupitelstvu,

starosta Nýrska – nebezpečí vidí ve velké zmanipulovatelnosti voličů,

starosta Janovic nad Úhlavou – myslí si, přímá volba se do parlamentní demokracie nehodí,

starosta Rabí – obává se, že by starosta volený přímo neměl dostatečnou podporu zastupitelstva,

starostka Týnce – nevěří, že by v souvislosti s přímou volbou, vznikly dobré zákony, které by situaci spolehlivě ošetřily,

starosta Ježov – obává se, že by přímou volbou byl zvolen oblíbenec a ne kvalitní člověk,

starosta Klenové – nemyslí si, že by bylo dobré, kdyby odpovědnost byla jen na starostovi.

Z uvedených odpovědí vyplývá, že důvody pro i proti přímé volbě jsou různorodé a v mnoha případech vychází přímo z osobních zkušeností a pevnosti pozice starosty. Na druhou stranu se část odpovědí shoduje s názory a vyhodnoceními některých politologů.

5. Závěr

Tato bakalářská práce se zabývá komunálními volbami a způsobem volby starostů ve vybraných obcích na Klatovsku. Úkolem bylo zjistit postoj starostů ve čtrnácti obcích Klatovského okresu k možnosti zavedení přímé volby starosty. Práce je rozdělena na dvě části – část teoretickou a část praktickou.

Teoretická část se zaměřuje především na seznámení se zákony, které se týkají současné zákonné volby a postavení starostů v obcích. Jsou zde uvedeny relevantní pasáže z Ústavy České republiky a Zákona o obcích. Práce pokračuje popisem jednotlivých orgánů samosprávy a funkcí obecního úřadu.

Teoretická část pokračuje výzkumy a závěry předních českých politologů, kteří se komunální politikou na pozadí demokratických změn zabývají ve své publikační činnosti. Tato část je doplněna údaji Českého statistického úřadu a seznamuje s výsledky komunálních voleb ve čtrnácti vybraných obcích ve volebních letech 2006 a 2010.

Zkoumané obce byly porovnány z časového hlediska výší volební účasti a počtem a druhem zvolených kandidujících subjektů. Tak bylo zjištěno, že volební účast v roce 2010 klesla proti roku 2006 o 4,27 % a proti roku 2006 se počet zvolených kandidujících subjektů zvýšil o 2 %.

Propojení s částí praktickou popisuje stručně charakteristiku Klatovska po stránce geografické a demografické.

Dále již následovala praktická část práce, která spočívala v interpretaci rozhovorů se starosty čtrnácti obcí v okrese Klatovy a v porovnání s názory politologů. Výzkumný vzorek obcí byl sestaven podle počtu obyvatel.

V první skupině bylo zastoupeno šest obcí s počtem obyvatel od 0 do 500. Ve druhé skupině bylo zastoupeno šest obcí s počtem obyvatel od 1500 do 6000 a v poslední skupině jsou uváděna dvě města od 10.000 obyvatel. Všichni oslovení souhlasili s rozhovorem a zodpověděli všechny položené otázky.

Dotazovaným bylo položeno jedenáct otázek. Dvě otázky se týkaly minulých a budoucích splněných plánů každého jednotlivého starosty a k tématu přímé volby byly položeny jako doplňující.

Otázky další už měly s výzkumem užší souvislosti a ukázalo se, že ze čtrnácti starostů jich deset dostalo absolutně nejvyšší počet hlasů včetně preferenčních. Zbývající čtyři starostové skončili všichni shodně vždy na třetím místě podle počtu absolutně přidělených hlasů včetně hlasů preferenčních. Z toho starosta Horažďovic získal funkci, protože pocházel z vítězné strany, kde se umístil jako druhý, ale byl zvolen zastupitelstvem a stal se starostou.

Starosta Městyse Rabí skončil také sice jako třetí z vítězné strany, ale první dva zastupitelé neměli o funkci zájem z důvodu pracovní vyčerpání. Stejná situace se opakovala v obcích Týnec a Klenová.

Třináct ze čtrnácti dotazovaných bude v nadcházejících komunálních volbách kandidovat a snažit se opět o získání postu starosty.

Rozporuplně bylo odpovídáno na otázku týkající se přímé volby prezidenta a odpovědi byly ovlivněny sympatiemi starostů k osobě prezidenta.

Dotaz k přesunu pravomocí od zastupitelstva k přímo volenému starostovi byl většinou starostů zodpovězen neurčitě, dokonce i od těch, kteří by přímou volbu přivítali. Zdálo se, že na změnu, kterou část teoretiků podmiňuje přímou volbu starosty, nemají jasný názor.

Na stěžejní otázku ohledně možnosti zavedení přímé volby odpověděli kladně dva starostové, záporně osm starostů, starosta Železné Rudy by podpořil přímou volbu v obcích do 5000 obyvatel, starosta obce Švihov by podpořil přímou volbu v obcích do 2000 obyvatel, starosta Sušice uváděl jako důvod neexistenci návrhu změny legislativy a starosta Lomce připustil možnost přímé volby ve velkých obcích.

Z provedeného průzkumu je zřejmé, že u většiny dotázaných starostů – cca u 57 % - není v současné době vůle pro zavedení přímé volby, u 14 % by byla přímá volba přijata bez výhrad a 29 % starostů by s přímou volbou souhlasilo, ale s výhradami.

K lepší situaci a podmínkám pro zavedení přímé volby by bylo potřebné zhodnotit dopady a výsledky v zemích, kde je přímá volba starostů praktikována a předložit konkrétní poznatky o funkci samospráv s přímo volenými starosty, případně nezpochybnitelné výhody a zlepšení z toho vyplývající.

Užitečné by mohlo být i porovnání způsobu volby přímo volených starostů v ostatních zemích.

Také z provedení podobných výzkumů v dalších regionech by mohly být vyvozeny závěry s větší platností, než je závěr z výzkumu předloženého.

V neposlední řadě by více pochopení do problematiky vnesly seriózní návrhy úpravy legislativního prostředí pro zavedení přímé volby starostů. Česká republika je spolu s několika dalšími státy v Evropě se systémem nepřímě voleného starosty dnes už v menšině.

Jde o důležitou změnu, která je podstatnou součástí komunální politiky, a zaslouží si plnou pozornost všech zúčastněných.

6. Seznam grafů

Graf č. 1: Srovnání volební účasti v komunálních volbách 2006 a 2010.....	23
---	----

7. Seznam tabulek

Tab. č. 1: Počet členů zastupitelstva podle počtu obyvatel obce	14
Tab. č. 2: Volební účast ve sledovaných obcích ve volbách 2006 a 2010.....	22
Tab. č. 3: Průměrná volební účast v procentech	22
Tab. č. 4: Přehled zvolených stran a hnutí v roce 2006 ve vybraných obcích.....	25
Tab. č. 5: Přehled zvolených stran a hnutí v roce 2010 ve vybraných obcích.....	26
Tab. č. 6: Porovnání odevzdaných hlasů v roce 2006 a v roce 2010.....	27

8. Seznam použitých zdrojů

BALÍK, Stanislav. *Komunální politika. Obce, aktéři a cíle místní politiky*. 1. vyd., Praha: Grada Publishing a.s., 2009. 250 s. ISBN 978-80-247-2908-4.

ČERMÁK, Daniel a kol. *Spolupráce, partnerství a participace v místní veřejné správě*. 1. vyd., Praha: Sociologické nakladatelství (SLON) a Sociologický ústav AV ČR v.v.i, 2011. ISBN 978-80-7419-067-4 a ISBN 978-80-7330-202.

ČMEJREK, Jaroslav, BUBENÍČEK, Václav, ČOPÍK, Jan, *Demokracie v lokálním politickém prostoru. Specifika politického života v obcích ČR*. 1. vyd., Praha: Grada Publishing a.s, 2010. 240 s. ISBN 978-80-247-3061-5.

PRŮCHA, Petr, SCHELLE, Karel, *Základy místní správy*. 1. vyd., Brno: Iuridica Brunensia, 1995. 189 s. (Právo a současnost sv. 1) ISBN:80-85964-00-7.

RYŠAVÝ, Dan, ŠARADÍN, Pavel, *Zastupitelé českých měst a obcí v evropské perspektivě*. 1. vyd., Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2011. 192 s. ISBN 978-80-7419-042-1.

Internetové zdroje:

ČMEJREK, Jaroslav. Demokratický deficit v lokálním politickém prostoru ČR: možnosti a meze analýzy. *Acta Politologica*, 2013, s. 178-186. ISSN 1803-8220.

JÜPTNER, Petr. Komunální koalice a politické modely, *Politologická revue*, 2004, roč. 10, č. 2, s. 81-101. ISSN 1211-0353.

JÜPTNER, Petr. Ministerská diskuse k případnému zavedení přímé volby starostů: velmi nízká priorita? *Acta Politologica*, 2009, s. 305–331. ISSN 1803-8220.

JÜPTNER, Petr. Přímá volba starostů v evropské komparaci a české diskusi. *Acta Politologica*, 2012, Vol. 4, No. 3, s. 232–245. ISSN 1803-8220.

KOLMAN, Petr. *Ústav práva a právní vědy*, 2010.

www.klatovy.cz

www.susice.cz

www.horazdovice.cz

9. Příloha

Semistrukturované rozhovory

Mgr. Rudolf Salvetr

starosta, Město Klatovy, 2. volební období, (zastupitel Plzeňského kraje), ODS, 49 roků.

Počet členů zastupitelstva: 27, z toho 14 BEZPP

1. Vyjmenujte tři hlavní cíle, které jste dosáhl během funkčního období:

„Nezadlužil jsem město, úspěšně byly získány dodatečné finanční zdroje a jednání zastupitelstva byla vedena slušně, korektně, bez půtek a exhibicí.“

2. Jak jste se dostal k politice?

„V roce 1998 jsem kandidoval v komunálních volbách. V domácím prostředí mě ovlivnily dědovy názory a částečně i sportovní prostředí, ve kterém se rád pohybuji.“

3. Získal jste funkci díky preferenčním hlasům a z jaké pozice?

„Kandidoval jsem vždy z první pozice a získal jsem absolutně největší počet hlasů ze všech kandidátů. Měl jsem preferenční hlasy.“

4. Kolik členů zastupitelstva hlasovalo pro starostu, zdrželo se, hlasovalo proti?

„Sedmnáct hlasů bylo pro mně, deset hlasů bylo proti.“

5. Jaké jsou další politické či nepolitické ambice?

„Budu usilovat o funkce v komunální politice v klatovském regionu.“

6. Jak hodnotíte zavedení přímé volby prezidenta?

„Jedná se o nejčistší formu volby, která ovšem neopravňuje prezidenta k zneužívání funkce.“

7. Jakou pravomoc od zastupitelstva by měl přímo volený starosta získat?

„Více formálních možností, např. užití městského znaku, rozšíření pravomocí v administrativním konání, možnost zjednodušit úřední řízení u drobných záležitostech, které se dotýkají např. stavebního řízení.“

8. Měl by starosta dělat rozhodnutí nezávisle na občanech nebo by se měli občané aktivně a přímo podílet na důležitých rozhodnutích?

„Starosta by neměl podléhat chvilkovým náladám. Musí rozhodovat v souladu se zákonem a rozhodnutím zastupitelstva. Pohledy zvenčí a zpětná vazba jsou neméně důležité.“

9. Jak hodnotíte Vaše funkční období na postu starosty?

„Nepodařilo se zatím vše na 100 %, nicméně postupně se cíle daří plnit.“

10. Jakých cílů byste chtěl dosáhnout v dalším volebním období?

„Pokračovat postupně ve zlepšování životních podmínek ve městě např. v oblasti dopravní obslužnosti nebo v oblasti oprav a oživení dalších historických budov (budova bývalé sodovkárny).“

„Ve spolupráci s Plzeňským krajem a státem zlepšit dostupnost města výraznou formou podpory podnikatelských subjektů jako tvůrců pracovních příležitostí.“

11. Jste pro zavedení přímé volby starostů a z jakého důvodu?

„Jsem s občany v denním kontaktu a v případě rozhodování se, bych přímou volbu podpořil. Dokážu si představit, že bych měl občany oslovovat sám za sebe bez stranické podpory. Dle mého je přímá volba nejčistší formou demokratické politiky a zřízení.“

Bc. Petr Mottl

starosta, Město Sušice, 2. volební období, ODS, 45 roků.

Počet členů zastupitelstva: 21, z toho osm BEZPP

1. Vyjmenujte tři hlavní cíle, které jste dosáhl během funkčního období:

„Bylo naplněno volebního předsevzetí, město se vrátilo k tradici ‚Sušice – brána Šumavy‘, stalo se střediskem sportovního a společenského dění, byla provedena investiční akce v oblasti rozvoje infrastruktury pro cestovní ruch.“

2. Jak jste se dostal k politice?

„Zajímal jsem se o politiku vždy a nebylo mi jedno, v jaké společnosti a atmosféře žiji. Po roce 1989 jsem zpočátku věci sledoval a kritizoval jako volič, pak jsem si uvědomil svůj vážný zájem o dění kolem sebe a vstoupil jsem do politické strany, abych mohl mít přímý vliv.“

3. Získal jste funkci díky preferenčním hlasům a z jaké pozice?

„Kandidoval jsem z první pozice a měl jsem absolutně nejvíc hlasů ze všech kandidátů. Měl jsem preferenční hlasy.“

4. Kolik členů zastupitelstva hlasovalo pro starostu, zdrželo se, hlasovalo proti?

„Sedmnáct zastupitelů hlasovalo pro mně, ostatní proti (KSČ a ČSSD).“

5. Jaké jsou další politické či nepolitické ambice?

„Nabídnutou kandidaturu bych v případě možnosti přijal a obhajoval bych potřetí post starosty.“

6. Jak hodnotíte zavedení přímé volby prezidenta?

„Negativně – je to vnášení nesourodých prvků do stávajícího systému.“

7. Jakou pravomoc od zastupitelstva by měl přímo volený starosta získat?

„Nejsem příznivec přímé volby starosty, ale v malých obcích by třeba mohla být, starosta by měl mít pravomoc adekvátní přímé volbě.“

8. Měl by starosta dělat rozhodnutí nezávisle na občanech nebo by se měli občané aktivně a přímo podílet na důležitých rozhodnutích?

„Starosta by měl udělat i nepopulární opatření, pokud je přesvědčen o správnosti a užitečnosti v budoucnu. Referendum vidím jako problém, k řešení situací je zvoleno zastupitelstvo.“

9. Jak hodnotíte Vaše funkční období na postu starosty?

„Vše zhodnotí voliči.“

10. Jakých cílů byste chtěl dosáhnout v dalším volebním období?

“Plnit sliby dané před volbami.“

11. Jste pro zavedení přímé volby starostů a z jakého důvodu?

“V tuto chvíli ne, protože nejsou vyjasněné dopady do legislativy, kompetencí a pravomocí. Kdo bude řešit konflikty? I v malých obcích je v současné době jedna strana nebo dvě, ale později jich bude třeba více a pak by situace byla komplikovanější. Není ani vyjasněna technika volby. Návrhy na přímou volbu vnímám spíše jako politické heslo stran nebo různých uskupení.“

Mgr. Karel Zrůbek

starosta, Město Horažďovice, 1. volební období, ČSSD, 48 roků.

Počet členů zastupitelstva: 17, z toho dvanáct BEZPP

1. Vyjmenujte tři hlavní cíle, které jste dosáhl během funkčního období:

„Byly zajištěny strategické investice, zrekonstruovalo se náměstí, byla vybudována kanalizace na předměstí.“

2. Jak jste se dostal k politice?

„Jako předseda občanského sdružení Horažďovické byty.“

3. Získal jste funkci díky preferenčním hlasům a z jaké pozice?

„Kandidoval jsem z prvního místa, skončil jsem jako druhý z celkového počtu kandidátů, měl jsem preferenční hlasy. Starostou jsem se stal, protože jsem měl nejvíc hlasů z vítězné strany.“

4. Kolik členů zastupitelstva hlasovalo pro starostu, zdrželo se, hlasovalo proti?

„Ze 17 členů zastupitelstva devět hlasovalo pro mně, osm proti mně.“

5. Jaké jsou další politické či nepolitické ambice?

„Pokračovat v dalším volebním období, dokončit rozpracované projekty.“

6. Jak hodnotíte zavedení přímé volby prezidenta?

“Princip byl správný, výsledek ne.“

7. Jakou pravomoc od zastupitelstva by měl přímo volený starosta získat?

„Obecně nejsem pro přímou volbu, snad by měla smysl jen v malých obcích, kde je pouze pět zastupitelů, a tam by starosta převzal pravomoc v plném rozsahu. Zastupitelstvo by v tomto případě nebylo vůbec voleno.“

8. Měl by starosta dělat rozhodnutí nezávisle na občanech nebo by se měli občané aktivně a přímo podílet na důležitých rozhodnutích?

„Každopádně by měl starosta znát názory občanů. Například při rozhodování, zdali na náměstí bude park nebo zpevněná plocha, se občané při průzkumu názorů vyjádřili pro park, a tím podpořili můj záměr.“

9. Jak hodnotíte Vaše funkční období na postu starosty?

„Nehodnotím, to zhodnotí voliči.“

10. Jakých cílů byste chtěl dosáhnout v dalším volebním období?

„Mým podstatným cílem bude zajistit investiční dotace pro investiční akce oprav a údržby a převádět politická a strategická rozhodnutí do roviny věcné. Konkrétním cílem bude vybudování domu pro seniory.“

11. Jste pro zavedení přímé volby starostů a z jakého důvodu?

„Obecně jsem proti, starosta potřebuje oporu v zastupitelstvu, oporu v politické straně. Myslím, že společnost není připravena politicky ani mravně. Vycházím i ze zkušenosti se švýcarskou komunální politikou.“

Ing. Miloslav Rubáš

starosta, Město Nýrsko, 4. funkční období, ODS, 53 roků.

Počet členů zastupitelstva: 13, z toho osm BEZPP

1. Vyjmenujte tři hlavní cíle, které jste dosáhl během funkčního období:

„Město bylo zabezpečeno majetkově i finančně, byla podpořena zájmová sdružení, byla provedena kanalizace v Zelené Lhotě.“

2. Jak jste se dostal k politice?

„Chtěl jsem před 16 roky změnit zaměstnání, nechal jsem se zapsat na kandidátní listinu a získal jsem nejvíc hlasů.“

3. Získal jste funkci díky preferenčním hlasům a z jaké pozice?

„Kandidoval jsem z první pozice, získal jsem největší počet hlasů ze všech kandidátů. Měl jsem preferenční hlasy.“

4. Kolik členů zastupitelstva hlasovalo pro starostu, zdrželo se, hlasovalo proti?

„Všichni hlasovali pro mně.“

5. Jaké jsou další politické či nepolitické ambice?

„Chci kandidovat v komunálních volbách a budu mít opět zájem o funkci starosty.“

6. Jak hodnotíte zavedení přímé volby prezidenta?

„Jako naprostý nesmysl. Poprvé v životě jsem nevolil, protože jsem si nedokázal vybrat.“

7. Jakou pravomoc od zastupitelstva by měl přímo volený starosta získat?

„Neuvažuji o tom, nejsem pro přímou volbu.“

8. Měl by starosta dělat rozhodnutí nezávisle na občanech nebo by se měli občané aktivně a přímo podílet na důležitých rozhodnutích?

„Nejsem pro to, aby občané ovlivňovali všechna důležitá rozhodování. Z pozice starosty jsem připraven přijímat odpovědnost a rozhodovat se mnohdy bez názorů občanů. Proto jsem byl zvolen. Ale jsou situace, které by občané měli ovlivňovat, např. rozhodování o územním plánu města.“

9. Jak hodnotíte Vaše funkční období na postu starosty?

„Správa financí a ekonomiky je velice dobrá, rád bych zlepšil prezentaci města a komunikaci s občany. Myslím, že 80 % mých předsevzetí se podařilo.“

10. Jakých cílů byste chtěl dosáhnout v dalším volebním období?

„Chtěl bych zachovat a udržet věci, které pozitivně ovlivňují život občanů, konkrétně v Nýrsku dostupnou lékařskou péči a kvalitní školství. Chci dále podporovat dobrovolné organizace a sportovní kluby ve městě. Budu se snažit prosadit vybudování umělé ledové plochy a rekonstrukci koupaliště.“

11. Jste pro zavedení přímé volby starostů a z jakého důvodu?

„Zásadně ne. Nevhodnost v naší zemi vidím ve velké zmanipulovatelnosti, malé politické kultuře voličů, nehledě na naprostou absenci nejen zákonů, ale i jejich přípravy. Je neporovnatelná úcta voličů k starostům například v SRN a v České republice.“

Ing. Michal Šneberger

starosta, Město Železná Ruda, 2. volební období, ODS, 55 roků.

Počet členů zastupitelstva: 13, z toho deset BEZPP

1. Vyjmenujte tři hlavní cíle, které jste dosáhl během funkčního období.

„Byly provedeny investiční akce – vybudování vodárny, vodovodu, cyklostezky a sběrného dvora. Obec byla stabilizována – upevnění pospolitosti včetně vztahů se sousedním Bayerische Eisensteinem. Zlepšilo se povědomí o Železnorudsku – Železnorudsko je turistická destinace a pro její dobré ekonomické fungování musí mít dobré jméno.“

2. Jak jste se dostal k politice?

„Chtěl jsem řešit komunální problémy našeho městečka.“

3. Získal jste funkci díky preferenčním hlasům a z jaké pozice?

„Kandidoval jsem z první pozice kandidátky ODS, získal jsem absolutně největší počet hlasů. Měl jsem preferenční hlasy.“

4. Kolik členů zastupitelstva hlasovalo pro starostu, zdrželo se, hlasovalo proti?

„Osm hlasovalo pro mně, pět se zdrželo hlasování.“

5. Jaké jsou další politické či nepolitické ambice?

„Kandidovat na starostu a udržet prosperitu Železnorudska.“

6. Jak hodnotíte zavedení přímé volby prezidenta?

„Byla by to nová zkušenost s reakcemi české veřejnosti, dle mého soudu, když nefungují politické strany a máme málo osobností, je přímá volba řešením.“

7. Jakou pravomoc od zastupitelstva by měl přímo volený starosta získat?

„Záleží vše na důvěře k starostovi a jeho schopnostech.“

8. Měl by starosta dělat rozhodnutí nezávisle na občanech nebo by se měli občané aktivně a přímo podílet na důležitých rozhodnutích?

„Starosta musí vnímat požadavky a názory obce a svá rozhodnutí veřejně obhajovat.“

9. Jak hodnotíte Vaše funkční období na postu starosty?

„Toto zhodnotí veřejnost při volbách.“

10. Jakých cílů byste chtěl dosáhnout v dalším volebním období?

„Pokračovat v projektech, které mají podporu u veřejnosti.“

11. Jste pro zavedení přímé volby starostů a z jakého důvodu?

„Jsem pro přímou volbu, u obcí do pěti tisíc obyvatel to může být vhodné. Důvodem je selhávání politických stran.“

Mgr. Michal Linhart

starosta, Město Janovice nad Úhlavou, 3. volební období, ODS, 52 roků.

Počet členů zastupitelstva: devět, z toho šest BEZPP

1. Vyjmenujte tři hlavní cíle, které jste dosáhl během funkčního období:

„Nedá se jednoznačně stanovit, které cíle byly hlavní. Mezi největší úspěchy posledního volebního období považuji např.: získání dotace a zahájení projektu Rekonstrukce městského centra Janovice nad Úhlavou, získání dotace a realizace projektu Rekonstrukce Klenovské ulice, získání dotace a realizace projektu Zateplení mateřské školy a stavební úpravy kapliček v obcích Petrovice, Vácovy a Rohozno.“

2. Jak jste se dostal k politice?

„O politické dění se zajímám trvale. Aktivně jsem do politiky vstoupil v listopadu 1989. V roce 1998 jsem byl osloven ODS, abych se stal kandidátem do zastupitelstva města. Od roku 2002 jsem byl třikrát kandidátem na funkci starosty města.“

3. Získal jste funkci díky preferenčním hlasům a z jaké pozice?

„Kandidoval jsem vždy z prvního místa kandidátní listiny a měl jsem nejvíc hlasů ze všech kandidátů včetně hlasů preferenčních.“

4. Kolik členů zastupitelstva hlasovalo pro starostu, zdrželo se, hlasovalo proti?

„Všichni hlasovali vždy pro mně.“

5. Jaké jsou další politické či nepolitické ambice?

“O politiku se aktivně zajímám, ale kromě účasti na politice komunální nemám žádné další ambice.“

6. Jak hodnotíte zavedení přímé volby prezidenta?

“Nesouhlasím s tímto krokem. Jsem přesvědčen, že přímá volba není vhodná ve stávajícím politickém systému v České republice.“

7. Jakou pravomoc od zastupitelstva by měl přímo volený starosta získat?

„Nepovažuji za dobré, aby byla zavedena přímá volba starosty.“

8. Měl by starosta dělat rozhodnutí nezávisle na občanech nebo by se měli občané aktivně a přímo podílet na důležitých rozhodnutích?

„Každý občan má právo a možnost zasahovat do dění v obci a do rozhodnutí starosty a zastupitelstva, a to svojí aktivní účastí na veřejných zasedáních. Zde může uplatňovat své názory, návrhy a připomínky. Jsem přesvědčen, že každé zodpovědné zastupitelstvo by k takto uplatněným připomínkám mělo přihlížet.“

9. Jak hodnotíte Vaše funkční období na postu starosty?

„Vždy je co zlepšovat, ale nespokojený nejsem.“

10. Jakých cílů byste chtěl dosáhnout v dalším volebním období?

„Konkrétních cílů je hodně a jsou obsaženy v dlouhodobé strategii rozvoje města. Hlavním cílem je spokojený občan.“

11. Jste pro zavedení přímé volby starostů a z jakého důvodu?

„Nepovažuji to za dobré. Opakuji, že pokud máme parlamentní demokracii, přímá volba se do tohoto uspořádání nehodí.“

Zdeněk Pavlíček

starosta, Město Plánice, 1. volební období, Sdružení nezávislých kandidátů pro Plánicko, BEZPP, 55 roků.

Počet členů zastupitelstva: 15, z toho 15 BEZPP

1. Vyjmenujte tři hlavní cíle, které jste dosáhl během funkčního období:

„Bylo opraveno místní náměstí, byly opraveny pomníky ve městě, bylo provedeno vykoupení pozemků a zpracován projekt pro Dům pokojného stáří.“

2. Jak jste se dostal k politice?

„Do zastupitelstva jsem kandidoval a byl zvolen poprvé v roce 2002, protože jsem chtěl změnit fungování samosprávy v Plánici. V roce 2010 jsem dostal šanci.“

3. Získal jste funkci díky preferenčním hlasům a z jaké pozice?

„Kandidoval jsem z první pozice a měl jsem preferenční hlasy.“

4. Kolik členů zastupitelstva hlasovalo pro starostu, zdrželo se, hlasovalo proti?

„Devět členů zastupitelstva hlasovalo pro mně.“

5. Jaké jsou další politické či nepolitické ambice?

„Budu kandidovat a mít zájem o post starosty.“

6. Jak hodnotíte zavedení přímé volby prezidenta?

„Nelíbila se mi, nelíbili se mi ani kandidáti, volba dopadla špatně.“

7. Jakou pravomoc od zastupitelstva by měl přímo volený starosta získat?

„Nepřemýšlel jsem o tom.“

8. Měl by starosta dělat rozhodnutí nezávisle na občanech nebo by se měli občané aktivně a přímo podílet na důležitých rozhodnutích?

„Měli by se podílet určitě na všech důležitějších rozhodnutích.“

9. Jak hodnotíte Vaše funkční období na postu starosty?

„To zhodnotí voliči ve volbách.“

10. Jakých cílů byste chtěl dosáhnout v dalším volebním období?

„Odkanalizování obce, vybudování čistírny odpadních vod, provedení nového průjezdu obcí.“

11. Jste pro zavedení přímé volby starostů a z jakého důvodu?

„Nejsem pro přímou volbu podle uvažovaných pravidel tzn. že by starosta nebyl členem zastupitelstva a dovedu si představit, že by byl zvolen populist. Nevyhovuje mi ale ani současný volební systém. Nejvíce by mi vyhovoval systém, kdy by každý volič musel označit plný počet kandidátů potřebných pro sestavení zastupitelstva a z toho by se vygeneroval starosta.“

PaedDr. Václav Petrus

starosta, Město Švihov u Klatov, 4. funkční období /několik roků zastupitel Plzeňského kraje/, Starostové a nezávislí, BEZPP, 52 roků.

Počet členů zastupitelstva: sedm, z toho sedm BEZPP

1. Vyjmenujte tři hlavní cíle, které jste dosáhl během funkčního období:

„Byla vybudována čistírna odpadních vod a splašková komunikace, byly zrekonstruovány veřejné plochy, došlo k rozvoji spolkového a komunitního života obce.“

2. Jak jste se dostal k politice?

„Náhodou. Jako učitel Základní školy ve Švihově jsem byl v roce 1994 osloven, abych kandidoval v komunálních volbách a získal jsem nejvíce preferenčních hlasů a funkci místostarosty. V roce 1998 jsem pak získal funkci starosty (byl jsem přemluven zastupitelstvem) a od té doby ji zastávám.“

3. Získal jste funkci díky preferenčním hlasům a z jaké pozice?

„Vždy jsem kandidoval z první pozice a získávám absolutně největší počet hlasů. Měl jsem preferenční hlasy.“

4. Kolik členů zastupitelstva hlasovalo pro starostu, zdrželo se, hlasovalo proti?

„Vždy jsou všichni pro mě. Ve městě nejsou politické boje. Kandidátky jsou sestavovány dvěma stranami formálně, v podstatě jde o jedno velké uskupení.“

5. Jaké jsou další politické či nepolitické ambice?

„Nebudu už kandidovat do zastupitelstva Plzeňského kraje, ale budu opět kandidovat na starostu. Jsem předsedou MAS a mám eminentní zájem na trvalém a intenzivním rozvoji Pošumaví. Usiluji o akčnější obyvatelstvo Švihova s větším zájmem o věci veřejné.“

6. Jak hodnotíte zavedení přímé volby prezidenta?

„Jsem zastáncem přímé volby prezidenta, ovšem jeho pravomoce by měly být vymezeny a usměrněny zákony. Zásahy současného prezidenta neschvaluji.“

7. Jakou pravomoc od zastupitelstva by měl přímo volený starosta získat?

„Rada rozhoduje spoustu věcí, které může rozhodnout starosta sám. Od zastupitelstva bych nechtěl žádné kompetence. Dělán vše jako rada a se zastupiteli se vždy dohodnu.“

8. Měl by starosta dělat rozhodnutí nezávisle na občanech nebo by se měli občané aktivně a přímo podílet na důležitých rozhodnutích?

„Občané by se měli podílet prakticky na všem, vadí mě jejich pasivita, měli by být zatahováni do rozhodování, i když se jim nechce. Jsou to přece jejich peníze a jejich obec“.

9. Jak hodnotíte Vaše funkční období na postu starosty?

„Zhodnotí ho voliči v příštích volbách počtem preferenčních hlasů.“

10. Jakých cílů byste chtěl dosáhnout v dalším volebním období?

„Postavit novou tělocvičnu u základní školy a dokončit úpravy veřejného prostranství. Opakuji, že mým hlavním cílem je rozvoj komunitního života, zapojení občanů do společenského života a vzájemná podpora obce a občanů.“

11. Jste pro zavedení přímé volby starostů a z jakého důvodu?

„V malých obcích do 2000 obyvatel určitě ano nebo tam, kde není rada a kompetence pro starostu si představuji na úrovni rady. Ve větších obcích, kde je více kandidátek, si dovedu představit vyblokování starosty a tam bych pro přímou volbu nehlasoval.“

Milan Leopold

starosta, Městys Rabí, 3. volební období, SNK Za budoucnost obce, BEZPP, 55 roků.

Počet členů zastupitelstva: devět, z toho devět BEZPP

1. Vyjmenujte tři hlavní cíle, které jste dosáhl během funkčního období:

„ Bylo postaveno 18 bytů, zrekonstruována bývalá škola na multifunkční dům, vydlážděno náměstí a okolí a proveden umělý povrch na tenisovém kurtu. Byl zateplen kulturní dům vyměněna okna a střechy a postavena nová kotelna. ”

2. Jak jste se dostal k politice?

„Vzniklo uskupení několika osob se společnými zájmy, které se vymezilo proti dosavadnímu vedení městečka – starosta byl tehdy členem KSČ. ”

3. Získal jste funkci díky preferenčním hlasům a z jaké pozice?

„Kandidoval jsem za Sdružení nezávislých kandidátů z prvního místa, skončil jsem na třetím místě ze všech kandidátů. Měl jsem preferenční hlasy. Starostou jsem se stal, protože jsem kandidoval za vítězné hnutí a první dva zastupitelé funkci nechtěli. ”

4. Kolik členů zastupitelstva hlasovalo pro starostu, zdrželo se, hlasovalo proti?

„Sedm členů zastupitelstva hlasovalo pro mně, dva byli proti. ”

5. Jaké jsou další politické či nepolitické ambice?

„Kandidovat opět v příštích volbách do obecního zastupitelstva a pokusit se získat funkci starosty. O vyšší patra politiky nemám zájem. ”

6. Jak hodnotíte zavedení přímé volby prezidenta?

„Souhlasím se zavedením přímé volby prezidenta i s jejím pokračováním. ”

7. Jakou pravomoc od zastupitelstva by měl přímo volený starosta získat?

„Nebudu se vyjadřovat k otázce. ”

8. Měl by starosta dělat rozhodnutí nezávisle na občanech nebo by se měli občané aktivně a přímo podílet na důležitých rozhodnutích?

„Ano, občané se musí podílet, při usilování o dotaci je veřejná diskuze podmínkou.“

9. Jak hodnotíte Vaše funkční období na postu starosty?

„Podářilo se mi uskutečnit opravy a investice za 35 milionů korun při 4,5 milionovém rozpočtu ročně.“

10. Jakých cílů byste chtěl dosáhnout v dalším volebním období?

„Vybudovat čistírnu odpadních vod pro Městys Rabí, vybudovat dešťovou a splaškovou kanalizaci a zrekonstruovat vodovodní řad.“

11. Jste pro zavedení přímé volby starostů a z jakého důvodu?

„Zásadně nejsem a zvlášt' v malých obcích. Potřebuji nutně podporu zastupitelstva. Občané jsou vždy rozděleni na dvě skupiny, větší je pro starostu, ale po volbách se váhavá část odkloní. A dovedu si představit, že situace by byla ještě horší v případě existence více stran v zastupitelstvu.“

Marie Pícková

starostka, Obec Myslív, 3. volební období, SNK Myslív I, BEZPP, 53 roků.

Počet členů zastupitelstva: devět, z toho devět BEZPP

1. Vyjmenujte tři hlavní cíle, které jste dosáhl během funkčního období:

„Byl proveden vodovod pro Milčice, v Novém Myslívě byla vybudována infrastruktura pro novou obytnou zónu, průběžně byla prováděna oprava a údržba v obci.“

2. Jak jste se dostala k politice?

„Do obce jsem se přestěhovala v roce 1979 a od té doby jsem aktivní ve společenském životě obce. Byla jsem členkou ČČK, Místního sdružení hasičů, Svazu žen, později jsem se stala členkou zastupitelstva a v roce 2002 jsem byla zvolena starostkou.“

3. Získal jste funkci díky preferenčním hlasům a z jaké pozice?

„Získala jsem preferenční hlasy, kandidovala jsem z první pozice.“

4. Kolik členů zastupitelstva hlasovalo pro starostu, zdrželo se, hlasovalo proti?

“Sedm členů hlasovalo pro mně.“

5. Jaké jsou další politické či nepolitické ambice?

„Chci získat opět post starostky.“

6. Jak hodnotíte zavedení přímé volby prezidenta?

„Dobře. Líbila se mi víc než volba parlamentem.“

7. Jakou pravomoc od zastupitelstva by měl přímo volený starosta získat?

„Žádnou. Stávající rozložení pravomocí mi vyhovuje.“

8. Měl by starosta dělat rozhodnutí nezávisle na občanech nebo by se měli občané aktivně a přímo podílet na důležitých rozhodnutích?

„Občané by se měli podílet v maximální možné míře na veškerém dění v obci.“

9. Jak hodnotíte Vaše funkční období na postu starosty?

„Podařila se převážná část mých záměrů.“

10. Jakých cílů byste chtěl dosáhnout v dalším volebním období?

„Přestavět budovu bývalé školy pro sociální účely – pro osamocené starší obyvatele nebo matky samoživitelky.“

11. Jste pro zavedení přímé volby starostů a z jakého důvodu?

„Jsem pro zavedení přímé volby, protože při nepřímé volbě se může stát starostou i kandidát, který nezískal nejvíc hlasů, a to mi vadí. Přímou volbu považuji za volbu nejvíce spravedlivou a preferuji ji i přes možné všeobecné obavy ze zhoršené spolupráce se zastupitelstvem obce.“

Jana Kuchařová

starostka, Obec Týnec u Klatov, 3. funkční období, SNK č. 2, KSČM, 68 roků

Počet členů zastupitelstva: devět, z toho šest BEZPP

1. Vyjmenujte tři hlavní cíle, které jste dosáhl během funkčního období:

„Byla zrekonstruována místní komunikace, provedeno veřejné osvětlení a zaveden bezdrátový rozhlas i v přilehlých obcích.“

2. Jak jste se dostala k politice?

„Byla jsem poslankyní MNV už od roku 1972.“

3. Získal jste funkci díky preferenčním hlasům a z jaké pozice?

„Kandidovala jsem z druhé pozice, získala jsem třetí největší počet hlasů ze všech kandidátů. Měla jsem preferenční hlasy a funkci starostky jsem získala, protože první dva zastupitelé funkci nechtěli.“

4. Kolik členů zastupitelstva hlasovalo pro starostu, zdrželo se, hlasovalo proti?

„Všichni členové zastupitelstva hlasovali v můj prospěch.“

5. Jaké jsou další politické či nepolitické ambice?

„Už nebudu kandidovat, ale přijmu členství v komisi, bude-li mi nabídnuto.“

6. Jak hodnotíte zavedení přímé volby prezidenta?

„Způsob přímé volby prezidenta nebyl dobrou volbou. Je lepší volba parlamentem. Je přehlednější, bývá méně kandidátů.“

7. Jakou pravomoc od zastupitelstva by měl přímo volený starosta získat?

„Neuvažuji o tom, nejsem pro přímou volbu.“

8. Měl by starosta dělat rozhodnutí nezávisle na občanech nebo by se měli občané aktivně a přímo podílet na důležitých rozhodnutích?

„Ano, ale ta méně důležitá. O důležitých záležitostech ať si rozhodnou občané sami, třeba formou referenda. Je nutné, aby si uvědomili vlastní odpovědnost.“

9. Jak hodnotíte Vaše funkční období na postu starosty?

„Víceméně kladně, nezažívám ostrou kritiku.“

10. Jakých cílů byste chtěl dosáhnout v dalším volebním období?

„Dokončení rekonstrukce místních komunikací a veřejného osvětlení. Rekonstrukce budovy bývalé školy na byty nebo jiný účel.“

11. Jste pro zavedení přímé volby starostů a z jakého důvodu?

„Jsem proti, protože by to bylo organizačně složitější. Nevěřím, že by vznikly dobré zákony, které by přímou volbu spolehlivě ošetřily. Třeba by stačilo, aby na kandidátce jednotlivých stran byl zatržen kandidát na starostu, a ať si pak voliči vyberou.“

Ing. Pavel Křivohlavý, Ph.D.

starosta, Obec Ježovy, 2. volební období, SNK, BEZPP, 41 roků.

Počet členů zastupitelstva: sedm, z toho sedm BEZPP.

1. Vyjmenujte tři hlavní cíle, které jste dosáhl během funkčního období:

„Byl částečně zrekonstruován obecní úřad, provedena výměna topení a oken a vybudována nová klubovna.“

2. Jak jste se dostal k politice?

„Když zemřel starosta obce, přesvědčili mě sousedé, abych kandidoval za nezávislé a hned jsem se stal starostou.“

3. Získal jste funkci díky preferenčním hlasům a z jaké pozice?

„Kandidoval jsem z první pozice a měl jsem preferenční hlasy.“

4. Kolik členů zastupitelstva hlasovalo pro starostu, zdrželo se, hlasovalo proti?

„Hlasovali všichni pro mně.“

5. Jaké jsou další politické či nepolitické ambice?

„Chci kandidovat znovu a obhajovat post starosty.“

6. Jak hodnotíte zavedení přímé volby prezidenta?

„Parlamentní systém byl lepší. Volba dopadla špatně.“

7. Jakou pravomoc od zastupitelstva by měl přímo volený starosta získat?

„Nepřemýšlím o tom.“

8. Měl by starosta dělat rozhodnutí nezávisle na občanech nebo by se měli občané aktivně a přímo podílet na důležitých rozhodnutích?

„Bylo by dobré, kdyby se podíleli. Bohužel se zajímají velice málo, pokud se jich to přímo netýká.“

9. Jak hodnotíte Vaše funkční období na postu starosty?

„Podařila se větší část zamýšleného.“

10. Jakých cílů byste chtěl dosáhnout v dalším volebním období

„Chtěl bych dokončit stavbu obecního úřadu.“

11. Jste pro zavedení přímé volby starostů a z jakého důvodu?

„Nejsem pro zavedení přímé volby, myslím, že voliči by zvolili oblíbence a ne kvalitního člověka. Pokud volí dav, je větší šance, že se více projeví negativní vlastnosti jednotlivých osob. Také by nebylo dobré, kdyby jeden člověk (starosta volený přímo) měl vyšší moc než nyní.“

Ing. Jiří Trávník

starosta, Obec Klenová, 4. volební období, Klenová I, BEZPP, 68 roků.

Počet členů zastupitelstva: 7 z toho 7 BEZPP

1. Vyjmenujte tři hlavní cíle, které jste dosáhl během funkčního období:

„Byla opravena komunikace, dešťová kanalizace a hašičská zbrojnice. Byly udrženy přiměřené podmínky pro život v obci a každé dotační období bylo získáno 300 – 400 tis. Kč na opravy.“

2. Jak jste se dostal k politice?

„Po roce 1989 proběhla v obci anketa, zda se má obec osamostatnit. Většina občanů byla pro a hned při první volbě zastupitelstva jsem se stal jeho členem. Od roku 1998 jsem starostou obce.“

3. Získal jste funkci díky preferenčním hlasům a z jaké pozice?

„Byl jsem vždy na prvním místě kandidátky, získal jsem třetí nejvyšší počet hlasů ze všech kandidátů a získával jsem preferenční hlasy.“

4. Kolik členů zastupitelstva hlasovalo pro starostu, zdrželo se, hlasovalo proti?

„Vždy hlasovali všichni pro mně.“

5. Jaké jsou další politické či nepolitické ambice?

„Kdyby v příštím volebním období starostu nikdo dělat nechtěl, opět bych kandidoval.“

6. Jak hodnotíte zavedení přímé volby prezidenta?

„Nesouhlasím s tímto způsobem volby, původní struktura volby byla lepší. Vadila mi přílišná a zavádějící medializace.“

7. Jakou pravomoc od zastupitelstva by měl přímo volený starosta získat?

„Nechci se k tomu vyjadřovat, nesouhlasím se zavedením přímé volby starostů.“

8. Měl by starosta dělat rozhodnutí nezávisle na občanech nebo by se měli občané aktivně a přímo podílet na důležitých rozhodnutích?

„Podporu pro své rozhodnutí vidím primárně v zastupitelstvu, občané by ale měli vědět o všech důležitých budoucích událostech, hlavně pokud se týkají majetku a financí.“

9. Jak hodnotíte Vaše funkční období na postu starosty?

„To zhodnotí voliči.“

10. Jakých cílů byste chtěl dosáhnout v dalším volebním období?

„Výbudovat kompletní odkanalizování obce. Udržet stávající stav, tj. bez dluhů a bez zhoršení životního prostředí.“

11. Jste pro zavedení přímé volby starostů a z jakého důvodu?

„Nejsem pro zavedení přímé volby. Kolektivní rozhodování je ve všech případech lepší. Odpovědnost tak není jen na starostovi. V případě způsobení škody by byla odpovědnost jen na starostovi. Na malých obcích neuvolnění starostové ani nedostávají adekvátní plat, jen odměny, které by byly se zvýšenou odpovědností nesouměřitelné. Společenská situace ve vesnicích nenahrává přímé volbě. V neposlední řadě neexistuje odpovídající legislativní prostředí.“

František Skála

starosta, Obec Lomec, 5. volební období, ODS, 58 roků.

Počet členů zastupitelstva: devět, z toho osm BEZPP

1. Vyjmenujte tři hlavní cíle, které jste dosáhl během funkčního období:

„Bylo vybudováno nové veřejné osvětlení, nový místní rozhlas a nová budova obecního úřadu.“

2. Jak jste se dostal k politice?

„V roce 1989 jsem založil Občanské fórum na pracovišti a v obci, a když se v roce 1992 obec osamostatnila, byl jsem zvolen zastupitelem, následně v roce 1994 starostou a jsem jím dosud.“

3. Získal jste funkci díky preferenčním hlasům a z jaké pozice?

„Kandidoval jsem z první pozice a měl jsem preferenční hlasy.“

4. Kolik členů zastupitelstva hlasovalo pro starostu, zdrželo se, hlasovalo proti?

„Všech osm členů hlasovalo pro mně.“

5. Jaké jsou další politické či nepolitické ambice?

„Chtěl bych opět obhájit post starosty.“

6. Jak hodnotíte zavedení přímé volby prezidenta?

„Z mého pohledu mají oba způsoby volby své nedostatky. V případě přímé volby není obrana proti zvolení populisty, v případě volby parlamentem se otevírá prostor pro politické domluvy a kompromisy.“

7. Jakou pravomoc od zastupitelstva by měl přímo volený starosta získat?

„Nepřemýšlel jsem o tom, protože nesouhlasím s přímou volbou v malých obcích.“

8. Měl by starosta dělat rozhodnutí nezávisle na občanech nebo by se měli občané aktivně a přímo podílet na důležitých rozhodnutích?

„Jen v některých situacích. V naší obci rozhodli občané v několika případech špatně.“

9. Jak hodnotíte Vaše funkční období na postu starosty?

„Odhaduji, že 80 % mých záměrů se podařilo, hospodaření je v pořádku, mohla být lepší prezentace obce a komunikace s občany.“

10. Jakých cílů byste chtěl dosáhnout v dalším volebním období?

„Zamýšlím zrekonstruovat náves obce včetně rybníka na návsi do původní podoby.“

11. Jste pro zavedení přímé volby starostů a z jakého důvodu?

„Nesouhlasím s přímou volbou starosty na malých obcích, kde si starosta musí většinu záměrů a povinností udělat sám. Myslím, že přímá volba by vygenerovala sice všeobecně oblíbeného člověka, ale méně schopného, který by mohl přivést obec do likvidační situace. Naopak ve větších obcích má starosta na všechno odborníky, takže nemusí všechno znát a může vše řešit manažersky. Tam by třeba přímá volba byla účinná.“